

שמואל א' - פרק א' - באורי מילים

1. וַיְהִי = לשון צער.
2. אִישׁ אֶחָד = איש חשוב, מיוחד וצדיק.
3. אֶפְרָתִי = א. מהר אפרים.
ב. איש חשוב.
4. מִיָּמִים יָמִימָה = משנה לשנה.
5. לְהַשְׁתַּחֲוֹת = להתפלל.
6. וְלִזְבֹּחַ לַה' = להקריב קרבן.
7. מְנוֹת = חלקי בשר.
8. מָנָה אַחַת אֶפְיָם = כפליים (שתי מנות).
9. ה' סָגַר רַחֲמָהּ = לא נתן לה ללדת (היתה עקרה).
10. וְכַעֲסָתָהּ = הכעיסה והרגיזה אותה.
11. צָרָתָהּ = האישה השניה.
12. בְּעָבוּר הַרְעָמָהּ = כדי להרגיזה.
13. וְלָמָּה יָרַע לְבַבְךָ = מדוע את עצובה?
14. יֹשֵׁב עַל הַכֶּסֶּא עַל מְזוֹזוֹת הַיְכָל ה' = שופט במשכן ה' בשילה.
15. מֵרַת נָפֶשׁ = מצטערת.
16. וַתִּתְפַּלֵּל עַל ה' = אל ה'.
17. בְּעֵינֵי אֶמְתָּךְ = בסבל שלי (שעדיין אין לי בן).
18. וַיִּזְכְּרֵנִי = תפקדני בילד.
19. וַיִּנְתְּנוּ לַה' = אתן את הילד שיעבוד לה'.
20. וּמוֹרָה לֹא יַעֲלֶה עַל רֵאשׁוֹ = א. בַּסֵּכִין לֹא יַחַתְכוּ אֶת שַׁעֲרוֹתָיו (יהיה נזיר).
ב. לֹא יֵרָא וְלֹא יִפְחַד מֵאֲנָשִׁים.
21. שִׁמְרָ אֶת פִּיהָ = מסתכל בתנועות פיה.
22. מְדַבְּרֹת עַל לִבָּהּ = מכוונת את לבה.
23. עַד מָתַי תִּשְׁתַּפְּרֵינִי? = עד מתי את עושה מעשי שיכור? (לשיכור אסור להכנס למשכן).
24. הַסִּירִי אֶת יַיִנְךָ מֵעֵלְיֶךָ = עשי פעולות כדי להסיר השכרות (ע"י שינה, טיול).
25. לֹא אֲדַנִּי! = לא כדבריד! איני שיכורה!
26. אֲשֶׁה קִשְׁת רֹחַ אֲנֹכִי = אני עצובה.
27. וַיִּין = חדש. וְשָׁכַר = יין ישן (רד"ק)
28. וְאֶשְׁפֹּךְ אֶת נַפְשִׁי לִפְנֵי ה' = התפללתי לפני ה' לכן לא הרמתי קול!
29. אֵל תִּתֵּן אֶת אֶמְתָּךְ = אל תדמה אותי.
30. לִפְנֵי בַת בְּלָעַל = כמו אישה רשעה (בלי עול מצוות).
31. כִּי מְרֹב שִׁיחֵי = תפילתי.
- כַּעֲסִי = שפנינה מכעיסה ומצערת אותי.
32. דְּבַרְתִּי עַד הַנְּהָה = הארכתני בתפילתי.

33. שְׁלֵטָן = השאלה ששאלת מעמו = הבקשה שבקשת מה'.

שמואל א' - פרק א' - המשך באורי מילים

34. וַתֵּלֶךְ הָאִשָּׁה לְדָרְכָהּ = לאהלה בשלה.

35. וּפְנִיָּהּ לֹא הָיוּ לָהּ עוֹד = העצבות נעלמה מעל פניה.

36. וַיַּדַּע אֶלְקָנָה אֶת חֲנָה = שכב עם חנה.

37. וַיִּזְכְּרָהּ ה' = פקד אותה בבן.

38. וַיְהִי לְתַקְפוֹת הַיָּמִים = כשהגיע הזמן.

39. כִּי מָה' שְׁאֵלְתִּיו = א. מה' בקשתיו.

ב. לקחתי את הילד בהשאלה מה'.

40. זָבַח הַיָּמִים = הקרבן שהיה רגיל להקריב בעליתו לרגל לשלה.

41. עַד יִגְמַל הַנָּעַר = יפסיק לינוק (בד"כ בגיל שנתיים).

42. וַנִּרְאָה אֶת פְּנֵי ה' = יעלה לשלה.

43. עַד עוֹלָם = א. כל חיו.

ב. עולמו של לוי שעובד עד גיל 50.

44. עָשִׂי הַטּוֹב בְּעֵינַיִךְ = עשי כפי רצונך.

45. שְׁבִי עַד גְּמֻלְךָ = חכי בבית עד שיפסיק לינוק.

46. אַךְ יָקָם ה' אֶת דְּבָרוֹ = א. הלוואי שיתן ה' מה שבקשת ממנו זרע אנשים (רש"י).

ב. עיין ברש"י המדרש על פס' כ"ג.

47. וַנִּבֵּל יַיִן = כלי לשים בו היין.

48. וַהֲנַעַר נָעַר = א. שמואל משרת במשכן.

ב. שמואל עדיין ילד קטן (מצו"ד).

49. וַיָּבֵאוּ אֶת הַנָּעַר אֶל עָלִי = א. לחנכו.

ב. שיראה שנתקיימה ברכתו ונבואתו.

50. בִּי אֲדַנִּי = א. שים עין עליו לחנכו (רש"י).

ב. הדרש, עיין ברש"י פס' כ"ו.

51. הַנִּצְבֵּת עִמָּכָה בְּזָה = העומדת לידך.

52. אֶל הַנָּעַר הַזֶּה = התכוונה על שמואל (עיין רש"י כ"ו).

53. אֶת שְׁאֵלְתִי אֲשֶׁר שְׁאֵלְתִי מֵעַמּוֹ = א. בקשה שבקשתי מה'.

ב. להחזיר את מה שלקחתי מה' בהשאלה.

54. הַשְּׁאֵלְתִיהוּ לָהּ = א. בקשתיו עבור ה'.

ב. לשון השאלה (על מנת להחזיר).

שמואל א' - פרק א' - שאלות חזרה (עם ספר)

ענין 1: אלקנה ומשפחתו עולים לרגל לשילה (א-ג)

1. א. מה מרמז הביטוי "איש אחד" שנאמר על אלקנה? _____
ב. מה מרמז הביטוי "אפרתי"? _____
ג. מה מרמז הביטוי "ושמו אלקנה"? _____
ד. מה מרמז הכתוב בכותבו את היחוס המשפחתי של אלקנה? _____
ה. לאיזה שבט היה שייך אלקנה? _____
2. איזו אישה נשא אלקנה לראשונה? _____ מדוע נשא את השנייה? _____
3. מדוע לא רצו ישראל לעלות לרגל? (ג') _____
4. תאר לפי חז"ל, כיצד גרם אלקנה שעם ישראל שוב יעלו לרגל? _____

ענין 2: צערה של חנה ונדרה (ד-יא)

5. מדוע נתן אלקנה לחנה מנה כפולה מהזבח? _____

6. א. לפי הפשט, מדוע הכעיסה פנינה את חנה? _____
ב. הסבר לפי חז"ל! _____
ג. מה קרה אח"כ לפנינה בגלל זה? (רש"י פרק ב' פס' ה') _____
ד. מדוע נענשה, הרי התכוונה לטוב? _____
7. מה עשתה חנה במשכן כשצערה גבר? (י') א. _____ ב. _____
8. כתוב בלשונך את נדרה של חנה! _____

ענין 3: עלי מברך את חנה לאחר שחשד בכשרותה (יב-יח)

9. א. מדוע לפי פשט הפס' (יב-יג) חשד עלי שחנה שכרה? 1. _____
2. _____
ב. מה היתה הסיבה לפי חז"ל? _____

10. מה ענתה חנה לעלי על חשדותיו? _____

11. במה ברך עלי את חנה כשהבין שטעה? _____

שמואל א' - פרק א' - המשך שאלות חזרה (עם ספר)**ענין 4: לידת שמואל וקיום נדרה של חנה (יט-סוף)**

12. לאחר כמה זמן התגשמה ברכת עלי? _____
13. א. מדוע קראה חנה לבנה שמואל? _____
ב. מדוע לדעתך, לא קראה לו שאול? _____
14. א. מדוע סרבה חנה לעלות לרגל? _____
ב. מתי כן עלתה? ומה הביאה עימה? _____
15. מה הקשר בין "וישחטו את הפר" לבין המשך הפס' "ויבאו את הנער אל עלי" (חז"ל)?

16. לפי חז"ל: א. מה רצה עלי לעשות לשמואל? _____
ב. מה הציע עלי לאמו? _____
ג. כיצד הגיבה חנה על הצעתו? _____
17. כיצד קיימה חנה את נדרה? _____

בהצלחה!!!

שמואל א' - פרק ב' - באורי מילים

1. עֲלֹץ לְבַי בְּה' = שמח לבי על חסדי ה'.
2. רָמָה קִרְנֵי בְּה' = גדל כוחי בעזרת ה'.
3. רָחַב פִּי עַל אֲוִיבֵי = אוכל לדבר נגד אויבי.
4. אֵין בְּלִתֵּן = אין אלקים חוץ ממך.
5. צוּר = חזק.
6. גְּבִיָּה גְּבִיָּה = דברי גאווה.
7. יֵצֵא עֲתָק מִפִּיכֶם = דברי גאווה.
8. כִּי אֵל דְּעוֹת ה' = ה' יודע הכול (גם מחשבות).
9. וְלוֹ (ולא) נִתְּכֶנוּ עֲלֵלוֹת = כל מעשי האדם בעולם ידועים לו.
10. חֲתִים = נשברים.
11. וְנִכְשָׁלִים = חלשים.
12. אֲזָרוּ חֵיל = התחזקו.
13. שְׁבָעִים = עשירים.
14. בְּלָחֶם נִשְׁכָּרוּ = השכירו עצמם לאחרים כדי שיהיה להם כסף לקנות לחם.
15. אֲמָלְלָהּ = מסכנה.
16. שְׂאוּל = מתים.
17. וַיַּעַל = מחיה מתים.
18. מוֹרִישׁ = לשון רש = עני.
19. מְשָׁפִיל = מוריד (את העשיר).
20. אֶף מְרוֹמָם = מגביה (את העני).
21. נְדִיבִים = שרים.
22. וְכֶסֶף כְּבוֹד יִנְחַלֶּם = ייתן להם גדולה.
23. מְצַקֵי אֶרֶץ = עמודי ארץ.
24. וַיִּשֶׁת = שם.
25. תִּבֵּל = יושבי העולם.
26. יָדְמוּ = ימותו.
27. יִרְעֶם = יעשה רעם (ויכס).
28. אֶפְסֵי אֶרֶץ = קצות עולם.
29. עַל בֵּיתוֹ = אל ביתו.
30. בְּנֵי בְּלִיעַל = בלי עול מצוות.
31. לֹא יִדְעוּ אֶת ה' = לא שמרו מצוותיו ורצונו.
32. וּמִשְׁפַּט הַכְּהֻנִים = מנהגם.
33. בְּדוּד = בסיר.
34. בְּקִלְחַת אוּ בְּפָרוֹר = כלי בישול.

35. תִּאֲוָה נִפְשָׁךְ = כל מה שתרצה.

36. אֶת פְּנֵי ה' = לפני ה'.

שמואל א' - פרק ב' - המשך באורי מילים

37. נֶאֱצוּ = בזו.

38. מִנְחַת ה' = קורבנותיו.

39. אֶפֶד = לבוש שנהגו האנשים החשובים ללבוש (או דומה לאפוד של הכוהן).

40. אֶת אִשָּׁה = עם בעלה.

41. וַיִּגְדַּל הַנַּעַר שְׁמוּאֵל עִם ה' = לפי דרך ה'.

42. אֲשֶׁר יִשְׁכְּבוּ אֶת הַנְּשִׁים = א. שכבו ממש עם נשים נשואות.

ב. גרמו שהנשים תשכבנה בלילה ליד המשכן במקום לא צנוע (ולכן מעלה עליהם הכתוב

כאלו שכבו עם הנשים).

43. הַצְּבָאוֹת = הבאות.

44. אֶת דְּבָרֶיכֶם רְעִים = דברים רעים עליכם.

45. כָּל הָעַם אֵלֶּה = מפי העם הבאים למשכן.

46. מַעֲבִירִים עִם ה' = אשר מעבירים אלי ישראל (=מספרים לי).

47. וַיִּפְּלוּ = ישפטו.

48. חֶפֶץ = רוצה.

49. אִישׁ אֶלְקִים = שליח של ה' (לפי רש"י - זה אלקנה).

50. אִשִּׁי = קורבנות.

51. תִּבְעֲטוּ בְּזִבְחֵי = תזלזלו בקורבנות.

52. מַעֲוֹן = משכן.

53. וּבְזֵי יִקְלוּ = מבזי ה' יקוללו.

54. וַיִּגְדַּעְתִּי = אכרות.

55. אֶת זֶרְעֶךָ וְאֶת זֶרַע בֵּית אָבִיךָ = המשך הדורות.

56. וְלֹאֲדִיב = לצער.

57. יָמוּתוּ אֲנָשִׁים = ימותו בעודם בחורים צעירים.

58. לֹאֲגֹרַת כֶּסֶף = עבור מעט כסף.

59. סִפְחָנִי = צרפני.

60. אַחַת הַכְּהֻנוֹת = משמרות כהונה.

שמואל א' - פרק ב' - שאלות חזרה (עם ספר)

ענין 1: תפילת חנה (א-י)

1. חז"ל אמרו: "לעולם יסדר אדם שבחו של מקום (=ה') ואחר כך יתפלל", הוכח זאת מתפילת חנה! (כתוב 5 התשבחות בפס' ב-ג)

2. כתוב על מעשי ה' היכול לעשות דבר והפוכו לפי דברי חנה:

א. (כח)

ב. (רעב)

ג.

ד. (מות) (2) (עקרות)

ה. (עושר)

ו. (כבוד)

ז.

(השגחה)

3. הסבר לפי רש"י את הפסוק: "עד עקרה ילדה שבעה ורבת בנים אמללה" (פס' ה)

א. העקרה שילדה שבעה היא: _____ מדוע?

ב. רבת בנים אמללה היא: _____ מדוע?

ענין 2: חטאם של בני עלי (יא-יז)

4. במה חטאו בני עלי?

א. פסוקים יג-יד:

ב. פסוקים טו-טז:

ג. פסוק יז (התוצאה)

5. מדוע כתוב בפס' יא וגם בפס' יח – ששמואל משרת את ה'?

ענין 3: שמואל ומשפחתו (יח-כא)

6. מדוע לבש שמואל אפוד בד, הרי לוי הוא, ולא כהן? (מצו"ד יח)

7. מה תפרה חנה לבנה ומתי הביאה לו את זה?

8. א. במה ברך עלי את אלקנה וחנה?

ב. כיצד התקימה ברכתו?

חדשולמודים\נביא\שמואל א\כך שמואל א\שלמי שלמה.doc
תלמוד תורה מורשה
שם: _____ משפחה: _____ כתה: _____

L:\data\

ב"ה,

שמואל א' - פרק ב' - המשך שאלות חזרה (עם ספר)**ענין 4: תוכחת עלי לבניו (לעומת גדלותו של שמואל) (כב-כח)**

9. איזה חטא נוסף של בני עלי מוזכר בפס' כ"ב?

א. פשט:

ב. דרש:

10. כיצד הוכיח עלי את בניו?

11. כיצד נאמר שחפץ ה' להמית את בני עלי, הרי ה' אמר בספר יחזקאל: "כי לא אחפוץ במות המת"? עיין רש"י פסוק כ"ה.

ענין 5: נבואת הפורענות של איש האלקים לעלי ולביתו (כט-סוף)

12. כיצד יענשו עלי וזרעו לפי דברי איש האלקים? (=אלקנה, לפי רש"י).

א. פס' לא-לב

ב. פס' לג

ג. פס' לה

ד. פס' לו

13. מהו האות שנתן איש האלקים שיהיה סימן שאכן העונש יתקיים?

בהצלחה!!!

שמואל א' - פרק ג' - באורי מילים

1. ודָּבַר ה' = דברי נבואה.
2. הִיָּה יָקָר = לא מצוי.
3. אֵין חִזוֹן נִפְרָץ = הנבואה לא התפשטה בעם.
4. הַחֲלוּ כְהוֹת = התחילו לכהות = לא לראות היטב.
5. וְנָרְאָלְקִים = הנר במנורת המשכן (או לפי המדרש = נר נשמתו של עלי).
6. וַיִּתְּצַב = הופיע.
7. כְּפָעַם בְּפָעַם = כמו בפעמים הקודמות.
8. עֲשֵׂה דָבָר = אָנִי עוֹמֵד לעשות דבר חמור (לקיחת ארון ה' - רש"י).
9. תְּצִיֶּלְנָה = תצללנה = תרעשנה אוזניו בגלל שמיעת הרעות.
10. אֲקִים אֶל עָלִי = אקים עם עלי.
11. אֶל בֵּיתוֹ = על ביתו.
12. הַחֲל וְכִלָּה = מתחילה ועד הסוף.
13. מְקַלְלִים לָהֶם בְּנֵיוֹ = לשון קללה ובזיון. להם = לישראל.
14. וְלֹא כִיָּהָ בָם = לא גער בהם מספיק.
15. אִם יִתְכַפֵּר = לא יתכפר.
16. בְּזָבַח וּבִמְנַחָה = לא יתכפר ע"י קורבנות, (אך יתכפר ע"י למוד תורה, תפילה, גמילות חסדים וצדקה - חז"ל).
17. וַיִּפְתַּח אֶת דְּלֹתוֹת בֵּית ה' = היה כנראה שוער.
18. אֶת הַמְּרָאָה = מראה הנבואה שראה בלילה.
19. אֶל נָא תִכְחַד = אל תסתיר, אל תעלים.
20. כֹּה יַעֲשֶׂה לְךָ אֱלֹקִים וְכֹה יוֹסִיף = רש"י - מכאן אמרו קללת חכם אפילו על תנאי היא באה. (כי הרי שמואל לא הסתיר דבר מעליי, ובכל זאת ובניו לא הלכו בדרכיו בדומה לבני עלי).
21. ה' הוא הטוב בְּעֵינָיו יַעֲשֶׂה = הצדיק עליו את הדין.
22. וְה' הִיָּה עִמּוֹ = הצליח בכל.
23. וְלֹא הִפִּיל מִכָּל דְּבָרָיו אֶרְצָה = ה' לא הסתיר מכל מה שנבא שמואל.
24. נֶאֱמָן = נביא אמת.

שמואל א' - פרק ג' - שאלות חזרה (עם ספר)**ענין 1: ה' מתגלה אל שמואל בפעם הראשונה (א-י)**

1. מדוע נאמר בפס' א': "בימים הם אין חזון נפרץ" עיין גם בפסוק ז'.

2. הסבר את פס' ג': (רש"י או מצו"ד) _____

3. מדוע חשב שמואל, שמי שקרא לו "שמואל", הוא עלי הכהן? _____

4. אחרי כמה פעמים הבין עלי שה' קרא לשמואל? _____ פעמים.

5. מדוע אמר שמואל "דבר כי שמע עבדך" בפעם הרביעית כשה' קרא לו, והשמיט את שם ה' למרות שעלי אמר לו לומר כך? _____

ענין 2: ה' מגלה לשמואל כיצד יעניש את בית עלי (יא-יד)

6. לפי דברי ה' לשמואל, מדוע ישפוט ה' את עלי וביתו? (פס' י"ג)

7. א. במה לא יתכפר עוון בית עלי? 1. _____ 2. _____

ב. מדוע בדברים אלו לא יתכפר עוונם? _____

8. לפי חז"ל: במה כן יתכפר עוון בית עלי? (עיין בדף המצורף)

א. _____ ב. _____

ג. _____ ד. _____

ענין 3: שמואל מגלה לעלי מה יקרה לו ועלי מצדיק עליו את הדין (טו-יח)

9. כיצד התייחס עלי אל שמואל? (טז) _____

10. מה למדו חז"ל מדברי עלי לשמואל בפס' י"ז? ומתגובתו של שמואל בפס' י"ח? (רש"י יז-יח)

1. א. מה אמר עלי לשמואל לאחר ששמע ממנו מה ה' אמר לו בלילה?

ב. איזו מידה של עלי אפשר ללמוד מדבריו אלו? _____

ענין 4: עם ישראל מכיר ששמואל הוא נביא ה' (יט-סוף)

12. במה גדל שמואל? (מצו"ד יט) א. _____ ב. _____

13. אלו דברים נוספים שאמר שמואל, חוץ מדברי נבואה, קיים ה'! (מצו"ד יט)

14. מה קרה לנביאים נוספים בעקבות התגלות ה' לשמואל? (פס' כא)

שמואל א' - פרק ג' - פסוק י"ד

מאמרי חז"ל

"ולכן נשבעתי לבית עלי אם יתכפר עון בית עלי בזבח ובמנחה עד עולם"

- (1) "אמר רבה : בזבח ובמנחה אינו מתכפר אבל מתכפר בתורה.
- ואביי אמר : בזבח ומנחה אינו מתכפר אבל מתכפר בתורה ובגמילות חסדים.
- ואמרו חז"ל : רבה ואביי היו ממשפחת בית עלי. רבה שהיה עוסק בתורה חי 40 שנה, אביי שהיה עוסק בתורה ובגמילות חסדים חי 60 שנה". (גמרא ראש השנה יח.).
- (2) "ומעשה היה במשפחה אחת בירושלים שהיו מתים בני 18 שנה. באו והודיעו לר' יוחנן בן זכאי, אמר להם: שמא ממשפחת עלי אתם? שכתוב בו: "וכל מרבית ביתך ימותו אנשים". לכו ועיסקו בתורה וחיו! הלכו ועסקו בתורה וחיו. והיו קורין אותה משפחת רבן יוחנן על שמו". (גמרא ראש השנה יח.).
- (3) ר' מאיר הלך לעיר אחת ששמה מְקָלָא, ראה אותם כלם שחורי ראש. (שראשי כולם היו שחורים, שלא מצא זקן ביניהם). אמר להם: "מבני עלי אתם! שכתוב בהם (ש"א ב, לג): "וכל מרבית ביתך ימותו אנשים". אמרו לו: רבי, התפלל עלינו. אמר להם לכו הטפלו (=התעסקו) **בצדקה** ואתם זוכים לזקנה שנאמר: "עטרת תפארת שיבה, בארח **צדקה חיים**" (משלי טז) והיכן היא מצויה? "בדרך צדקה תמצא" ממי אתה למד מאברהם שכתוב בו: (בראשית יח, יט) "ושמרו דרך ה' לעשות צדקה ומשפט" – זכה לזקנה שנאמר: (שם כד, א) "ואברהם זקן בא בימים" (בראשית רבה נט, א).
- (4) "ומעשה היה ברב כהנא שהיה עומד מתפלל, והיה ר' חייא בר אבא עומד לפניו ומתפלל. וכיון שר' חייא בר אבא גמר תפילתו לא רצה לפסוק (=לפסוע) לפני ר' כהנא.
- אמר לו ר' חייא בר אבא: רק אתם, נוהגים כבבל שאתם מצערים את רבותיכם? (שהיה מאריך בתפילתו והוצרך ר' חייא להמתין לו). אמר לו: האם אין רבי (=חייא) יודע שאני בא מבית עלי שכתוב בו: "אם יתכפר עון בית עלי בזבח ובמנחה" - בזבח ובמנחה אינו מתכפר, אבל מתכפר הוא **בתפלה**? והתפלל עליו ר' חייא, והאריך רב כהנא ימים כל כך עד שצפורניו האדימו כצפרני התינוקות". (מדרש שמואל פרשה עשירית א).

שאלות סכום:

- (1) במה לא יתכפר עוונם של צאצאי עלי? א. _____ ב. _____
- (2) צאצאי עלי יוכלו למות בגיל מבוגר אם ירבו ב מצוות הבאות: _____
- א. _____ ב. _____ ג. _____ ד. _____

בהצלחה!!!

שמואל א' - פרק ד'

באורי מילים

1. ויחננו על האבן העֶזָר = חנו ליד (נקראה כך על שם העתיד).
2. ויערכו = סדרו את צבאם.
3. ותטש = התפשטה.
4. וינגף = ברחו מוכים.
5. במערכה בשדה = בשדה הקרב.
6. אל המחנה = חזרו אל בסיס היציאה.
7. וישלח העם = העם שלחו שליחים.
8. ושם שני בני עלי = בשלה.
9. ותהם הארץ = הארץ נתמלאה רעש.
10. וידעו = אז הבינו ש... .
11. ויראו = פחדו.
12. במדבר = על ים סוף שהוא במדבר (מצודת דוד).
13. והיו לאנשים = תהיו גיבורים.
14. פן תעבדו לעברים = שמא תהיו עבדים לישראל.
15. נלקח = בשבי.
16. ואדמה על ראשו = סימן לאות אבל.
17. ישב על הפסא יד (יד) דרך מצפה = עלי יושב ליד הדרך, ומצפה לשוב הלוחמים וארון ה' מהמלחמה.
18. מה קול ההמון הזה = מהו קול המהומה והבכי בעיר?
19. ויבא = הרץ חזר לשער העיר היכן שישב עלי. (לפי רש"י הרץ הוא שאול).
20. ועיניו קמה = פסקו מלראות.
21. מגפה = מלשון ניגף = ברחו מוכים.
22. נלקחה = נלקח בשבי.
23. בעד יד השער = סמוך ליד שער הכניסה.
24. ותשבר מפרקתו = נשבר עצם הצוואר.
25. וקבד = ולכן כשנפל מיד מת.
26. הרה ללת – צריכה ללדת.
27. ומת חמיה = אבי בעלה (=עלי). ואשה = ומת גם בעלה = (פנחס)
28. ותכרע ותלד = כרעה ללדת = קבלה צירי לידה.
29. נהפכו עליה צריה = מרוב בהלה באו לה פתאום צירי הלידה וילדה בן.
30. וכעת מותה = בזמן ייסורי הלידה שגרמו לה אח"כ למות.
31. ולא שתה לבה = לא שמה לב.
32. אל הלקח = על שנלקח.
33. גלה כבוד = כבוד ישראל הסתלק בגלל שנשבה ארון ה'.

חדשולמודים\נביא\שמואל א\כך שמואל א\שלמי שלמה.doc
תלמוד תורה מורשה

L:\data\

ב"ה,

שם: _____ משפחה: _____ כתה: _____

שמואל א' - פרק ד'
שאלות חזרה (עם ספר)

ענין 1: פלשתים מנצחים את ישראל במלחמה וארון ה' נשבה: (א'י"א)

- 1) מדוע הפסידו ישראל לפלשתים במלחמה? _____

- 2) מדוע חשבו זקני ישראל שארון ה' יצילם במלחמה נגד הפלשתים? _____

- 3) מדוע אמרו הפלשתים "אוי לנו" כששמעו על בוא ארון ה'? _____

- 4) כיצד חזקו הפלשתים את אחיהם היראים מבוא הארון? _____

- 5) מה היתה תוצאת הקרב השני בין ישראל לבין הפלשתים? (י"י"א) _____

ענין 2: בשורת המפלה גורמת למות עלי: (י"ב-י"ח)

- 6) מיהו איש בנימין שרץ מהמערכה ומה היו בידיו (רש"י)? _____
- 7) כתוב מה קרה במלחמה עם הפלשתים, לפי סיפורו של המבשר לעלי! (כתוב לפי הסדר)
 א. _____
 ב. _____
 ג. _____
 ד. _____
- 8) מה קרה לעלי לאחר ששמע את דברי המבשר? _____

ענין 3: לידת אי כבוד ומות אמו: (י"ט-סוף)

- 9) מה גרם להקדמת צירי הלידה לאשת פנחס? _____

- 10) א) כיצד עודדו "הנצבות" את אשת פנחס? _____

 ב) כיצד הגיבה על כך? _____

- 11) א) איזה שם נתנה אשת פנחס לבנה? _____
 ב) מה חשבו הנצבות לסיבת נתינת השם הזה? (סוף פסוק כ"א) _____

- 12) כיצד תיקנה אותן אשת פנחס? _____

שמואל א' - פרק ה'**באורי מילים**

1. וַיִּצְיִגּוּ = העמידו הארון ליד פסל דגון.
2. כְּרִתוֹת = חתוכות.
3. אֶל הַמִּפְתָּן = על פתח הכניסה של בית העבודה זרה.
4. וַתִּכְבַּד יְד ה' אֶל הָאֲשֵׁדוּדִים = ה' הכה את אנשי אשדוד מכה קשה.
5. וַיִּשְׁמַם = עשה להם חרבן.
6. בְּעַפְלִים (לפי הכתיב) = מחלה המביאה ייסורים.
7. בְּטַחְרִים (לפי הקרי) = מחלה המביאה ייסורים.
8. וְאֵת גְּבוּלֶיהָ = הכפרים שמסביב לעיר.
9. וַיִּשְׁלְחוּ = שליחים.
10. גַּת יִסָּב = ייקחו את הארון ויביאוהו לעיר גת.
11. וַיִּסָּבוּ = הביאו.
12. מְהוּמָה גְּדוֹלָה = מגפה ומחלה.
13. וַיִּשְׁתְּרוּ לָהֶם טַחְרִים (עפלים) = מחלת הטחורים פגעה בהם גם במקומות הַנִּסְתָּרִים שבגוף.
14. וַתַּעַל שְׁנֵעַת הָעִיר הַשְּׂמִימִים = אנשי עיקרון צעקו צעקות גדולות ומרות.

פסוקים לשינון: ד, ט.

שם: _____ משפחה: _____ כתה: _____

שמואל א' - פרק ה'
שאלות חזרה (עם ספר)

ענין 1: מכת ה' בפלישתים ובדגון אלהיהם לאחר שביזו את ארון ה' (א-ה)

- 1) א. לאיזו עיר ובאיזה מקום הציגו הפלישתים את ארון ה'?
 ב. מדוע שמו אותו דוקא שם?
 2) מה עשה ה' לדגון?
 א. ממחרת היום הראשון?
 ב. ממחרת היום השני?
 3) מדוע פגע ה' בדגון?

ענין 2: מכת ה' באנשי אשדוד, גת ועקרון (ו-סוף)

- 4) מה עשה ה' לאנשי אשדוד:
 א. ברכושם?
 ב. בגופם?
 5) א. מדוע היכה ה' את האשדודים?
 ב. כיצד הגיבו האשדודים לאחר שנפגעו?
 6) הוכח מפ"ס ז שהאשדודים מכבדים את עצמם יותר מאשר את אלוהיהם?
 7) מה עשה ה' לגת?
 א. לעיר עצמה?
 ב. לאנשים? 1. היכה בהם "מקטן ועד" _____
 2. היכה בהם בטחורים גם במקומות ה _____ (סוף ט')
 8) מה עשה ה' לעקרון?
 א. "מהומת _____"
 ב. בגופם _____
 9) מי אמר למי? "שלחו את ארון אלהי ישראל ... ולא ימית אתי ואת עמי ..."
 אל _____
 10) מדוע העניש ה' את הפלישתים בענשים כל כך קשים?
 א. _____
 ב. _____
 ג. _____

בהצלחה!!!

שמואל א' - פרק ו'באורי מילים

1. בַּשָּׂדֶה פְּלִשְׁתִּים = בשטחם של הפלשתים.
2. אָשֶׁם = איזה דבר שיכפר על שלא התנהגו כראוי לארון.
3. לָמָּה לֹא תִסּוּר יָדוֹ מִכֶּם = למה אין ה' מפסיק להכות בכם.
4. מִגִּפָּה = מחלה.
5. צִלְמֵי טוֹחֲרֵיכֶם (עפליכם) = פסלים בדמות המחלה.
6. הַמְּשַׁחֲתֵם = הורסים.
7. וְלָמָּה תִכְבְּדוּ אֶת לְבַבְכֶם = למה מחזקים את רצונם מלהשיב את הארון לישראל.
8. הַתְּעַלְל בְּהֶם = ה' לעג והכה במצרים.
9. וּשְׁתִּי פְרוֹת עָלוֹת = פרות מנייקות את ולדותיהם (העגלים ועגלות).
10. לֹא עָלָה עֲלֵיהֶם עַל – לא עבדו עדיין עם הפרות.
11. וְאֶסְרְתֶם = קשרתם.
12. וְהִשִּׁיבְתֶם אֶת בְּנֵיהֶם מֵאֶחְרֵיהֶם הַבְּיָתָה = השאירו את הפרות סגורות ברפת.
13. אֶל הָעֵגְלָה = על העגלה.
14. אִם דָּרַךְ גְּבוּלוֹ עָלָה בֵּית שְׁמֶשׁ = אם הפרות ילכו מעבר לגבול לכוון בית שמש מעצמם.
15. כָּלוּ בְּבֵית = סגרו את הולדות ברפת.
16. בְּמִסְלָה אַחַת = בצד אחד של הדרך.
17. וְגָעוּ = צָעָקָה שֶׁל הַפָּרָה (כשרוצה לאכול או להניק את ולדה, או כואב לה).
18. וַיִּשְׂאוּ אֶת עֵינֵיהֶם = הסתכלו (בסקרנות ולא הפסיקו את עבודתם).
19. הַחוֹשֵׁעַ בֵּית הַשְּׁמֵשִׁי = יהושע מהעיר בית שמש.
20. וַיִּבְקְעוּ = חתכו.
21. מַעִיר מִבְּצָר = עיר מוקפת חומה (גם היא שלחה עכבר זהב נוסף **לכפר** על החטא).
22. וַעַד כֹּפֶר הַפְּרָזִי = עיר **ללא** חומה (גם היא שלחה עכבר זהב נוסף **לכפר** על החטא).
23. אֶבֶל הַגְּדוּלָה = האבן הגדולה (מצודת דוד).
24. שְׁבַעִים אִישׁ חֲמִשִּׁים אֶלְף אִישׁ = א. מתו חמישים אלף ועוד שבעים איש (סה"כ 50,070) - רש"י.
ב. מתו רק שבעים איש שכל אחד שקול לחמישים אלף (-רבותינו ברש"י).
ג. מתו חמישים אלף שכל אחד מהם שקול לשבעים אנשי סנהדרין (רבותינו ברש"י).
25. מְלֹאכִים = שליחים.
26. מִי יוּכַל לַעֲמִיד לִפְנֵי ה' הָאֱלֹקִים? = מִן כָּל כֶּד קָדוֹשׁ שֶׁאֵין חֶשֶׁשׁ שִׁפְגַע מֵהָאָרֶץ?
27. וְאֵל מִי יַעֲלֶה מֵעֲלֵינוּ = הֵיכָן יֵשׁ מְקוֹם קָדוֹשׁ בּוֹ יִכּוֹל הָאָרֶץ לִשְׁכּוֹן?

שמואל א' - פרק ו'

פסוק כ"ב: "וישרנה הפרות בדרך"

"וישרנה הפרות" - באור דברי הגמרא מסכת עבודה זרה דף כ"ד: על פי פרושו של המהרש"א במקום. לפי הגמרא משמע שהפרות שרו שירים והתנאים מסבירים אלו שירים שרו:

1. **אמר ר' יוחנן משום ר' מאיר: "אז ישיר משה ובני ישראל..."** (שמות ט"ז).

בשירת אז ישיר ישנו רמז, על המעשה שמסופר בפרקנו, שנאמר: "שמעו עמים ירגזון חיל אחז יושבי פלשת". וכן נאמר בשירת הים **"כי גאה גאה"**, ובפרקנו **"הלוך וגעו"** (אמנם הפרוש שונה וכן האותיות אך יש להם אותו צליל).

2. **ור' יוחנן מעצמו אמר: "ואמרתם ביום ההוא הודו לה' קראו בשמו..."** (ישעיהו י"ב פס' י"ד).

בסוף הפסוק נאמר: **"הודיעו בעמים עלילותיו"** - שעל ידי מעשה זה, של הארון בפלישתים, נודע לעמים עלילות ה' במצרים, כמו שאמרו הכהנים והקוסמים בפרק ו' פס' ו' **"למה תכבדו לבבכם כאשר כבדו מצרים"** וכו'.

3. **ור' שמעון בן לקיש אמר: "מזמור שירו לה' שיר חדש כי נפלאות עשה הושיעה לו ימינו וזרוע קדשו" (תהילים צ"ח פס' א').**

לאחר שנפלו ישראל במלחמה ההיא (פרק ד) עשה ה' נפלאות והוציא את ארון ה' מידי הפלשתים, ובזה הודיע ה' את ישועתו לעיני כל הגויים.

ובסיום פסוק ח' נאמר: **"יחד הרים ירננו"**. ובתחילת פס' ט': **"לפני ה'..."**. וזה מתאים לפרקנו כי הארון בא מארץ הפלשתים וגרם שמחה **"וישמחו לראותו"**.

4. **ר' אלעזר אמר: "ה' מלך ירגזו עמים יושב כרובים" (תהילים צ"ט).**

על ידי הארון שעלו ישבו הכרובים תנוע ארץ הפלשתים, וע"י מעשה זה הם הודו בה' כמו שאמרו: **"מי יצילנו מיד האלוהים האדירים האלה..."** (פרק ד' פס' ח').

5. **ר' שמואל בר נחמני אמר: "ה' מלך גאות לבש" (תהילים צ"ג).**

6. **ר' יצחק נפחא אמר:**

"רוני רוני השיטה" תשמחי ארון ה' (העשוי מעצי שיטים), כי יצאת מידי הפלשתים הטמאים.

"התנופפי ברוב הדרך": התרוממי ובואי עם יופיך.

"המחושקת ברקמי זהב": מצופה הארון בזהב. (וכן ליד הארון היו טחורי ועכברי זהב לכבוד הארון).

"המהוללה בדביר ארמון": הכוונה לספר התורה שהיה מונח בארון.

"מפוארה בעדי עדיים": הפאר שלה שה' שוכן בין בדי הארון.

(בקטע 6 מה שמסומן בקו, זו היתה שירתן של הפרות).

שמואל א' - פרק ו'

שאלות חזרה (עם ספר)

ענין 1: עצת כהני הפלשתים וקסמיהם, כיצד לכפר על בזוי ארון ה', והביצוע. (א-יב)

1. כמה חודשים היה ארון ה' בארץ פלשתים? _____ חודשים.
2. מה שאלו הפלשתים את כהניהם וקוסמיהם? _____
3. לפי עצת כהני הפלשתים וקוסמיהם, מה צריכים הפלשתים לעשות כדי לכפר?
 - א. לעשות 5 _____ (כ"מספר _____ ").
 - ב. לעשות 5 _____.
 - ג. לעשות "עגלה" _____.
 - ד. לקחת "שתי" _____ אשר לא עלה _____ ".
 - ה. לקשור את ה _____ ל _____.
 - ו. את ולדותיהן להשאיר ב _____.
 - ז. את ארון ה' לשים על ה _____.
 - ח. את כלי הזהב לשים ב _____.
 - ט. לשלח את _____ לבד ללא הדרכה ולראות אם ילכו לבד ל" _____ ".
4. מאיזו מילה בפסוק ה' אפשר להוכיח שכהני הפלשתים וקסמיהם לא היו בטוחים שאכן הם יודעים במה לכפר? _____
5. הוכח שספור יציאת מצרים היה מוכר לפלשתים וניסו ללמוד ממנו לקח! _____
6. עיין ברש"י פס' ז' וכתוב מדוע הציעו לקחת דוקא פרות עלות (=מניקות) ולקשור את ולדותיהן ברפת בביתם? _____
7. הסבר: "וישרנה הפרות בדרך".
 - א. פשט: _____
 - ב. דרש: _____

ענין 2: ארון ה' בשדה יהושע בית השמשי (יג-יח)

8. א. באיזה מקום נעמדה העגלה? (יד) _____.
- ב. איזה דבר היה מונח מתחת לעגלה במקום שנעצרה? _____
9. מה עשו סרני הפלשתים לאחר שנעצרה העגלה? (לפי המלבי"ם פס' י"ד)
 - א. _____ ב. _____
10. מה עשו הלויים לאחר מכן? _____
11. מה עשו אנשי בית שמש כדי להודות לה' על החזרת הארון? _____
12. מתי חזרו סרני פלשתים לביתם? _____

ענין 3: ה' מכה באנשי בית שמש (יט-סוף)

13. כמה אנשים נהרגו מאנשי בית שמש? א. שיטה א': _____

שם: _____ משפחה: _____ כתה: _____

ב. שיטה ב': _____ ג. שיטה ג': _____

14. מדוע נהרגו רבים כל כך? _____

בהצלחה!!!

שמואל א' - פרק ז' - באורי מילים

1. בַּגְבָּעָה = בגבעה אשר בקרית יערים.
2. קִדְּשׁוּ = הפרישו את אלעזר בן אבינדב, שיהיה האחראי על שמירת הארון.
3. וַיִּנְהוּ = נמשכו, והלכו לעבוד את ה'.
4. הִסִּירוּ = שברו.
5. אֲלֵהִי הַנֶּכֶר = פסילי עבודה זרה.
6. הַבְּעָלִים, עֲשֵׂתֹת = סוגי פסילי עבודה זרה.
7. קִבְּצוּ = אספו.
8. וַיִּשְׁאַבוּ מַיִם וַיִּשְׁפְּכוּ = א. פשט - שאבו מים ממש ושפכו על המזבח.
 ב. שפכו לבם בתשובה לפני ה'. סימן הכנעה.
 ג. התפללו.
 ד. שפכו דמעות מרוב בכי על מעשיהם הרעים.
9. וַיִּרְאוּ מַפְנֵי פְלִשְׁתִּים = פחדו.
10. אֶל תַּחֲרַשׁ מִמֶּנּוּ מִזְעֵק אֵל ה' = אל תשתוק, אלא זעק עבורנו לה' שיעזרנו.
11. טַלְה חֶלֶב = א. טלה נקבה.
 ב. טלה קטן שעדיין יונק חלב.
12. וַיַּעֲנֵהוּ ה' = ה' קיבל קרבנו ותפילתנו.
13. וַיִּרְעַם ה' בְּקוֹל גָּדוֹל = הפחידם בקול תרועה (או רעם) גדול וחזק.
14. וַיִּהְיֶם = עשה להם מהומה.
15. וְלֹא יָסְפוּ = לא הוסיפו.
16. פסוק יג: "וַיִּתְּהִי יַד ה' בְּפִלְשְׁתִּים כַּל יְמֵי שְׁמוּאֵל" = א. רוב ימי שמואל.
 ב. עד שהזדקן.
17. פסוק טו: "וַיִּשְׁפֹּט שְׁמוּאֵל אֶת יִשְׂרָאֵל כַּל יְמֵי חַיָּו" = א. רוב ימי חייו שמואל.
 ב. מזמן מות עלי עד יום מות שמואל.
18. וַיִּסָּבֵב = הסתובב בין המקומות על מנת לשפוט.
19. וַתִּשְׁבְּתוּ הַרְמָתָה = חזר לביתו ברמה.

שמואל א' - פרק ז'
שאלות חזרה (עם ספר)

ענין 1: ארון ה' בקרית יערים. (א-ב)

1. א. לביתו של מי הביאו אנשי קרית יערים את ארון ה'?

- ב. את מי קדשו לשמור עליו?

2. כמה שנים נשאר ארון ה' בקרית יערים? _____ שנה.

ענין 2: שמואל מחזיר את ישראל בתשובה, מקריב זועק עבורם לה'. (ג-ט)

3. מה היו צריכים ישראל לעשות, לפי דברי שמואל, כדי לשוב אל ה' בכל לבבם?
א. להסיר _____
ב. להכין _____
ג. לעבוד _____
ד. ואז מובטחים ישראל שה' יצילם מיד ה' _____
4. א. איזה משלושת הדברים שכתבת בתשובה 3 אינו מוזכר בפסוק ד' שישראל אכן קיימו?

- ב. מדוע דבר זה לא הוזכר? 1. _____
2. _____
5. להיכן התקבצו ישראל כדי ששמואל יתפלל בעדם? _____
6. מה עשו ישראל במצפה?
א. שאבו _____ ואחר _____ לפני _____.
ב. _____
ג. אמרו _____
7. הסבר מהו פשר שאיבת מים ושפיכתם.
א. מצו"ד: _____
ב. _____

ענין 3: ישראל מנצחים את הפלשתים ומשיבים ערים שנלקחו מהם. (י-יד)

8. מדוע פחדו ישראל מהפלשתים? _____
9. מה עשו כדי להינצל מהם? (ח) _____
10. מה עשה שמואל? א. _____ ב. _____
11. כיצד העלה שמואל טלה נקבה לעולה, הרי מותר רק זכר?
א. (רש"י) _____
ב. תרץ על פי הקרי! _____
12. מי עזר לישראל במלחמה וכיצד? (י) _____
13. כיצד נאמר בפסוק יג "ותהי יד ה' בפלשתים כל ימי שמואל", הרי לפי פרק יג הפלשתים שולטים בעם ועדיין שמואל חי?! (הוזכר שמת רק בפרק כה פס' א')
- א. מצו"ד: _____
- ב. הסבר אחר: _____

שמואל א' - פרק ז' - המשך שאלות חזרה (עם ספר)

14. א. איזה דבר חיובי מוזכר בפס' יד? _____
 ב. איזה דבר שלילי מוזכר בפס' יד? _____
 ג. מדוע מה שכתבת הינו שלילי? _____

ענין 4: שמואל השופט את ישראל. (טו - סוף)

15. נאמר בפסוק ששמואל שפט את ישראל "כל ימי חייו".
 קשה: הרי תינוק אינו יכול לשפוט? תרץ על פי מצודת דוד

16. נאמר בפסוק: "ותשובתו הרמתה כי שם ביתו", מדוע הזכיר הפסוק שברמה היה ביתו של שמואל הרי
 אנו יודעים זאת? בגלל שאלה זו מה למדו חז"ל מכאן?

בהצלחה!!!

שמואל א' - פרק ח' - באורי מילים

1. זָקַן שְׁמוּאֵל = נעשה זקן בגלל מעשי בניו (מת בגיל 52).
2. מְשֻׁנְהוּ = הילד השני.
3. וְלֹא הִלְכוּ בְּנָיו בְּדַרְכּוֹ = דרש חז"ל: כששפטו, לא סבבו בכל הארץ כמו שמואל, כדי להרבות כסף לחבריהם. (רש"י)
4. וַיְטוּ אַחֲרַי הַבָּצֵעַ = בני שמואל עזבו הדרך הטובה ו"התאהבו" בכסף.
5. שִׁחַד = תמורה עבור הצדקתם של האנשים במשפט.
6. וַיְטוּ מְשֻׁפָּט = שינו את גזר דינם במשפט, לא כלפי הצדק.
7. שִׁימָה לָנוּ מֶלֶךְ = מנה, המליך עלינו מלך.
8. וַיִּרַע הַדָּבָר = בקשת המלך הייתה רעה בעיני שמואל. (עדין לא הגיע הזמן לכך!)
9. כִּי אֲתִי מְאַסּוּ = לא רצו את ה'.
10. הָעֵד תְּעִיד בָּהֶם = התרה בעם ישראל.
11. הַשְּׂאֵלִים מְאֵתוֹ מֶלֶךְ = המבקשים ממנו מלך.
12. מְשֻׁפָּט הַמֶּלֶךְ = החוקים על פיהם יכול המלך לנהוג ולשלוט.
13. וְלָשׁוּם לוֹ = למנות לו.
14. לְרַקְחוֹת = עושות תמרוקים.
15. יַעֲשֶׂר = ייקח מהם מעשר.
16. לְסַרְסִיּוֹ = משרתי המלך.
17. וְלֹא יַעֲנֶה ה' אֶתְכֶם = ה' לא יעזור לכם.
18. וַיִּמְאַנּוּ = סרבו.
19. וַיִּצְא לְפָנָיו = יצא בראש העם להלחם.

פסוקים לשינון: ה, ז, ט, יטן כ.

שמואל א' - פרק ח'
שאלות חזרה (עם ספר)

א. ענה על השאלות הבאות:

1. א. מדוע רצו זקני ישראל ששמואל ימליך להם מלך דוקא כעת? (לפי דבריהם!)

1. _____

2. _____

ב. לשם מה רצו שימליך עליהם מלך? _____

ג. מדוע בקשתם למלך היתה רעה בעיני שמואל? _____

2. כתוב מה נאמר על **משפט המלוכה**, לפי הפסוקים שבפרקנו! (יא-יז)

לגבי הבנים: א. (כבוד) _____

ב. (שרים) _____

ג. (עבודות) _____

לגבי הבנות: א. _____

ב. _____

ג. _____

לגבי הרכוש: א. שדות וכרמים וזיתים הטובים - _____

ב. זרעים וכרמים - _____

ג. עבדים ושפחות ובחורים הטובים - _____

ד. חמורים - _____

ה. צאן - _____

לגבי הגברים: (פס' יז) _____

ב. באר את המילים הבאות:

1. שימה לנו מלך = _____ 4. יעשר = _____

2. מאסו = _____ 5. וימאנו = _____

3. משפט המלך = _____ 6. ויצא לפנינו = _____

ג. מי אמר אל מי? השלם את החסר בפסוקים הבאים:

1. (ה) "שימה לנו _____ לשפטנו ככל _____".

2. (ז) "...שמע בקול העם... כי לא _____ מאסו...".

3. (יא) "...זה יהיה משפט _____ אשר ימלוך עליכם...".

4. (יט) "...לא, כי אם _____ יהיה עלינו".

5. (כ) "...ויצא לפנינו _____".

_____ אמרו אל _____

_____ אמר אל _____

_____ אמר אל _____

_____ אמרו אל _____

שמואל א' - פרק ט' - באורי מילים

1. בִּקֵּשׁ אֶת הָאֶתְנֹת = חיפש.
2. וְאֵין = לא נמצאו.
3. פֶּן יִחַדֵּל = שמא יפסיק.
4. וְהִנֵּה גִלְךָ = נגיד שנלך.
5. אֲזַל מִכְּלִינוּ = נגמר.
6. וּתְשׁוּרָה = מתנה.
7. אֵין לְהַבִּיא = אין בידנו להביא לו.
8. מָה אֶתְנוּ = מה יש בידנו.
9. לְעֲנוֹת = לדבר.
10. לְפָנִים = בימים שעברו.
11. לְדְרוֹשׁ אֱלֹקִים = לשאול בה' על ענינו.
12. לְכוּ וְנִלְכָה = לשון זירוז.
13. הַרְאָה = נביא = איש אלקים = שליח של ה'.
14. בְּמַעֲלַה הָעִיר = דרך העולה לכיון העיר.
15. בָּזָה = כאן.
16. הַקְּרָאִים = המכובדים שהוזמנו לסעודה.
17. כְּהִיּוֹם = עכשיו.
18. גָּלָה אֶת אֶזְרָא = גילה לו העניין.
19. כְּעֵת מְחָר = בשעה זו מחר.
20. וּמִשְׁחִיתוֹ = שים שמן על ראשו.
21. לְנִגִּיד = מלך, מושל.
22. יַעֲצֹר = ימשול.
23. אֵי זָה = היכן.
24. אֵל תִּשָּׂם אֶת לְבָבְךָ = אל תדאג.
25. חֲמֻדַּת יִשְׂרָאֵל = רמז לו על דבר המלוכה. (רש"י)
26. לְשִׁכְתָּהּ = חדר סמוך לבמה.
27. הַשּׁוֹק וְהַעֲלִיָּה = השוק של הבהמה והבשר שעליה (שוק וירך או שוק וחזה).
28. כִּי לְמוֹעֵד = לזמן הסעודה.

שמואל א' - פרק ט'
שאלות חזרה (עם ספר)

ענין 1: יחוסו של שאול ומידותיו. (א-ב)

1. עיין ברש"י ספר בראשית פרק לה פסוק יא. א. העתק את המלים מהם למדו חז"ל שיהיה מלך לישראל גם משבט בנימין ולא רק מיהודה.

- ב. כיצד למדו זאת?

2. מה אפשר ללמוד מכך שהזכרה שושלת משפחתו של שאול בפסוק א'?

3. כתוב את מידותיו של שאול שהוזכרו בפסוק ב.

ענין 2: שאול ונערו מחפשים אחר האתונות ומגיעים בעזרת הנערות לבית שמואל. (ג-יד)

4. באלו מקומות חיפשו שאול ונערו אחר האתונות שאבדו אך לא מצאו?
א. _____ ב. _____ ג. _____ ד. _____ ה. _____
5. הוכח מדבורו של שאול אל נערו בפסוקים ה-י את הדברים הבאים:
א. שאול מתנהג יפה אל נערו: _____
ב. שאול מכבד את אביו: _____
6. מדוע חשב שאול שהוא ונערו אינם יכולים ללכת לנביא ולשאול היכן האתונות?

7. מהו שם הנרדף ל"נביא"? א. _____ ב. _____
8. א. מה שאל שאול את הנערות שואבות המים?
ב. מדוע מעט שאול בש'יחתו עם הנערות? (רמז: פרקי אבות)

9. מה היה המיוחד בתשובתן של הנערות לשאול?
א. _____ ב. _____
10. מדוע האריכו הנערות בתשובתן?
א. (רש"י י"ג) _____
ב. (חז"ל) _____

ענין 3: פגישת שמואל עם שאול. (טו-כז)

11. כיצד ידע שמואל שהאיש שפגש בו בשער העיר הוא שאול?

12. מה אמר שמואל לשאול: א. לגבי הסעודה?
_____ ב. לגבי האתונות האובדות?
_____ ג. למי "כל חמדת ישראל"?

13. א. כיצד הגיב שאול בשומעו זאת?
_____ ב. איזו מדת התנהגות אפשר ללמד מכך?

14. איזה שופט מזכירים לך דברי שאול?

15. מה פרוש "השוק והעליה"? (רש"י כ"ד)

16. מה דיבר שמואל עם שאול על גג ביתו?
א. לפי רש"י כ"ה: _____
ב. פירוש אחר: _____

בהצלחה!!!

שמואל א' - פרק י' - באורי מילים

1. פַּךְ הַשֶּׁמֶן = כלי עם שמן המשחה.
2. וַיִּצַק = שפך על ראש שאול.
3. וַיִּשְׁקֶהוּ = שמואל נתן נשיקה לשאול בגלל גדולתו ואהבתו אליו.
4. הֵלֵא = הרי.
5. כִּי מִשְׁחָךְ = ה' מינה אותך למלך.
6. נִחְלָתוֹ = עם ישראל. (עם ישראל וארץ ישראל קרויים נחלה).
7. לָנֶגֶד = מלך.
8. מֵעַמְדֵי = מביתי מהרמה.
9. עַם קְבֵרַת רְחֵל = כרגע הם נמצאים סמוך לקבר רחל (רש"י).
10. בְּצִלְצַח = שם מקום (יש מפרשים, שהכוונה לירושלים).
11. נָטַשׁ = עזב.
12. דְּבָרֵי הָאֵתְנוֹת = עניין אבדת האתונות.
13. וְחִלְפָתָהּ = תעבור במהירות.
14. עֲלִים אֶל הָאֱלֹקִים בְּיַת אֵל = הולכים לזבוח במזבח הבמה אשר בבית אל.
15. נִשָּׂא = לקח.
16. גָּבַל יַיִן = כלי עם יין.
17. שְׁתֵּי לֶחֶם = שתי כיכרות לחם.
18. נִצְבֵי פְלִשְׁתִּים = מושלי הפלשתים.
19. וּפְגַעְתָּ = ופגשת.
20. חָבַל נְבִיאִים = קבוצת נביאים.
21. וְצָלְחָה עָלֶיךָ רוּחַ ה' = ותעבור עליך רוח חכמה וגבורה מה'.
22. תוֹחַל = תחכה.
23. כְּהִפְנֹתוֹ שְׁכֻמוֹ = פעולה המראה על עזיבה.
24. וַיִּהְיֶה לוֹ אֱלֹקִים לֵב אַחֵר = רוח גבורה ומלכות (רש"י).
25. כָּל יוֹדְעוֹ מֵאֲתָמוֹל שְׁלֹשׁ = כל המכירו מלפני זמן מה.
26. הֲגַם שְׂאוֹל בְּנְבִיאִים? = האם גם שאול, האדם הפשוט, נהיה נביא?
27. וּמִי אֲבִיָּהֶם = ומי האבא של יתר הנביאים? (וכי נבואה מקבלים בירושה?)
28. וַיִּכַּל = סיים.
29. אֵן הִלְכְּתֶם = לאן הלכתם?
30. כִּי אֵין = לא מצאנו את האתונות.
31. וַיִּצְעַק = אסף בצעקות.
32. הִתְיַצְּבוּ = התאספו.

שם: _____ משפחה: _____ כתה: _____

33. לפני ה' = א. "במקום שנאספים רוב צבור שם השכינה שורה" = הקב"ה נמצא – (מצו"ד יז).
 ב. לפני האורים ותומים.

שמואל א' - פרק י' - המשך באורי מילים

34. לשבטיכם = כל שבט לבד, כדי לעשות הגורל.
 35. ולא לפיכם = משפחותיכם.
 36. ויקרב = כתב שמות השבטים ושם אותם בקלפי לשם הגורל.
 37. וילכד = עלה בגורל (רש"י).
 38. אל הכלים = א. בית לשמירת חפצים. ב. האורים ותומים (רש"י).
 39. יחי המלך = יצליח המלך.
 40. לפני ה' = לפני ארון ה' שנמצא בקרית יערים.
 41. החיל אשר נגע אלקים בלבם = חיילים יראי ה'.
 42. ובני בליעל = רשעים (בלי עול תורה ומצוות).
 43. מה ישענו זה = וכי שאול יצילנו?
 44. ויבזהו = זלזלו בו.
 45. ויהי כמחריש = שתק ולא הגיב (מרוב צניעותו).

פסוקים לשינון: ו, יב, כב, כז.

שמואל א' - פרק י'

שאלות חזרה (עם ספר)

ענין 1: שלושת האותות שנתן שמואל לשאול כשמשח אותו למלך. (א-ט)

1. א. במה משח שמואל את שאול?
ב. כיצד משחו?
ג. מדוע נשקו?
2. כתוב בקצור את שלושת האותות שנתן שמואל לשאול:
א. האות הראשון:
ב. האות השני:
ג. האות השלישי:
3. נאמר בפס' ה' שהנביאים נגנו בכלי נגינה. עיין במלכים ב' פרק ג' פס' ט"ו. וכתוב לשם מה נגנו?
4. מה ציוה שמואל את שאול לעשות לאחר שיתקיימו שלושת האותות?
א. (פס' ז')
ב. (פס' ח') ללכת לגלגל כדי
אך צריך לחכות שם _____ ימים עד שיגיע _____ ויגיד לו: " _____"
מה קרה לשאול ברגע שפנה ללכת מעם שמואל?

ענין 2: שאול נהפך לנביא ובענותנותו אינו מגלה לדודו שהומלך. (י-טז)

6. הסבר: "הגם שאול בנביאים"?
7. הוכח את ענותנותו של שאול מתוך שיחתו עם דוד?

ענין 3: ה' מראה בגורל ששאול נבחר למלך לאחר תוכחת שמואל את העם. (יז-סוף)

8. היכן הוכיח שמואל את העם על כך שרצו מלך?
9. אלו טובות עשה ה' לעם? א. העלה אותם מ:
ב. הצילם מידם של: 1. _____ 2. _____
10. אלו רעות עשו העם כפויי הטובה?
א. מאסו את _____ ב. בקשו _____ ככל _____
11. מדוע עשה שמואל גורל (פתקאות לקלפי) כדי לדעת במי בחר ה'? הרי יכל לומר להם בעצמו?
12. א. איזה שבט עלה בגורל? שבט: _____
ב. איזו משפחה עלתה בגורל? משפחת: _____
ג. איזה אדם עלה בגורל? _____ בן _____
13. מדוע לא נמצא שאול כשחיפשוהו כדי להמליכו?
14. מה הם "הכלים" בהם התחבא שאול? עיין רש"י פס' כ"ב.
א. פשט: _____
ב. דרש: _____

שם: _____ משפחה: _____ כתה: _____

ג. מה אפשר ללמוד מכך על מידותיו של שאול? _____

שמואל א' - פרק י' - המשך שאלות חזרה (עם ספר)

15. מה צעקו העם כשראו את שאול? " _____ "
16. א. מה אמר שמואל לעם אחר כך? (כ"ה) _____
 ב. לשם מה אמר זאת? _____
 ג. מדוע כתב זאת בספר? _____
 ד. היכן הניח את הספר? (עיין מצו"ד כ"ה) _____
17. א. אלו אנשים ליוו את שאול לביתו בגבעה? _____
 ב. אלו אנשים ביזו את שאול ולא ליווהו? _____
18. א. מדוע החריש (=שתק) שאול על כך שביזוהו? _____
 ב. האם מותר למלך למחול על כבודו? _____ מדוע? _____
 ג. מה עלולה לגרום שְׁתִיקַת המלך על בזיונו? _____

בהצלחה!!!

שמואל א' - פרק יא' - באורי מילים

1. וַיַּעַל = עלה להלחם.
2. וַיִּתֵּן = הקים מחנה עבור אנשי צבא.
3. וַנַּעֲבֹדָךְ = נהיה לך לעבדים.
4. בְּנִקְוֹר לָכֶם כָּל עֵין וַיִּמִּין = א. אוציא לכם את עינכם הימנית (כדי שילעגו להם) (פשט).
 ב. ביקש להרוג את הסנהדרין שהם "עיני" העדה = המנהיגים (חז"ל)
 ג. ביקש לשרוף התורה בה נאמר: "לא יבוא עמוני בקהל ה'" (רש"י).
5. חָרְפָה = בושה ובוזיון.
6. הָרַף = הנח, תן לו.
7. מְלֻאָכִים = שליחים.
8. גְּבוּל יִשְׂרָאֵל = ארץ ישראל.
9. וַיִּצְאֵנוּ אֵלֶיךָ = שתוכל לנקר את עיננו.
10. וְהִנֵּה שְׂאוֹל בָּא אַחֲרַי הַבֶּקֶר מִן הַשָּׂדֶה =
 א. שאול מוביל את בקרו חזרה מהשדה לביתו.
 ב. שאול בא לביתו בַּזְמַן שאחרים רגילים להחזיר את בקרם מהעבודה.
11. וַתִּצְלַח רוּחַ אֱלֹקִים = באה על שאול רוח עצה וגבורה מאת ה'.
12. וַיִּחַר אַפּוֹ מֵאֵד = כעס מאד על מעשיו ורצונו של נחש מלך עמון.
13. צָמַד = זוג.
14. וַיִּנְתַּחֲהוּ = חתך את הבקר.
15. וַיִּפֹּל פָּחַד ה' = פחדו פחד גדול ונורא.
16. כְּאִישׁ אֶחָד = בהסכמת כולם, יצאו מאוחדים.
17. וַיִּפְקְדֵם בְּבִזָּק =
 א. ספר אותם במקום ששמו בזק.
 ב. ספר אותם בשברי חרסים (שלא יעבור על אסור של ספירת אנשים).
 ג. ספר אותם בטלאים (כל אחד הביא כבש, ואחר ספרו אל כל הכבשים).
 ד. ספר אותם באבנים.
18. כְּחֵם (בחם) הַשָּׁמֶשׁ = בצוהרי היום (אז חם ביותר).
19. וַיִּשָּׂם = סידר.
20. אֶת הָעָם = את הצבא.
21. שְׁלֹשָׁה רְאשִׁים = שלוש מחנות = קבוצות.
22. בְּאִשְׁמֶרֶת הַבֶּקֶר = החלק האחרון של הלילה (הלילה מחולק לשלושה חלקים).
23. וַיִּפְצֹו = התפזרו.
24. תָּנוּ הָאֲנָשִׁים וַנִּמְיָתֵם = ניקח את אנשי הבליעל ונהרגם כעת.
25. לַפְּנֵי ה' =
 א. "השכינה (ה') שורה במקום שרוב הציבור נאספים" (ע"פ מצודת דוד)
 ב. בגלגל בנו מזבח לה' ושם זבחו (ע"פ הרלב"ג).

שם: _____ משפחה: _____ כתה: _____

פסוקים לשינון: ב', ו', ז', י"ג.

שמואל א' - פרק י"א
שאלות חזרה (עם ספר)

ענין 1: שאלו מזעיק את העם לעזרת אנשי יבש גלעד כנגד נחש העמוני. (א-י)

1. א. מה ביקשו אנשי יבש גלעד מנחש העמוני? (א')
- ב. מדוע?
2. א. באיזה תנאי הסכים נחש לבקשתם?
- ב. מדוע?
- ג. מהי כוונתו? 1. (פשט) _____
2. (רש"י ב) _____
3. (פירוש אחר) _____
3. מה ביקשו זקני יבש, מנחש? (פסי ג')
4. הסבר: "והנה שאל בא אחרי הבקר מן השדה". (2 הסברים)
- א. (רש"י) _____
- ב. (פירוש נוסף) _____
5. מה עשה שאל לאחר שצלחה עליו רוח ה'?
- נאמר בפס' ח' "ויפקדם בבזק" - כיצד ספרם? הבא 3 הסברים.
- א. _____ ב. _____ ג. _____
7. כיצד הערימו (=סידרו) אנשי יבש על נחש העמוני? (פסי י')

ענין 2: שאלו והעם מכים את עמון וסרבו של שאל להמית את אלו שביזוהו. (יא-יג)

8. כיצד התקיפו שאל וצבאו את מחנה עמון?
9. מה רצה העם לעשות למבזי שאל?
10. האם הסכים שאל? _____ מדוע? _____

ענין 3: חידוש המלוכה בגלגל ושמחתם של שאל וכל ישראל. (יד-טו)

11. מדוע אמר שמואל לעם לשוב ולחדש עכשיו את המלכת שאל?
12. מדוע דוקא בגלגל?
13. מה עשה העם בגלגל?
14. מדוע שמחו שאל והעם "עד מאד"? (השוה המלכה זו לעומת הקודמת)

חדשולימודים\נביא\שמואל א\כך שמואל א\שלמי שלמה.doc
תלמוד תורה מורשה
שם: _____ משפחה: _____ כתה: _____

L:\data

ב"ה,

בהצלחה!!!

שמואל א' - פרק יב' - באורי מילים

1. מתהלך לפניכם = מנהיגכם.
2. זקנתי וְשִׁבְתִּי = "זקנה קפצה עליו". (רש"י על פי המדרש)
3. ענו בי = העידו כנגדי.
4. וְנָגַד מְשִׁיחוֹ = שאול משיח ה' ישמע גם הוא.
5. אֶת שׁוֹר מִי לְקַחְתִּי = שורו של מי לקחתי לעבודה? (רש"י).
6. וְחָמֹר מִי לְקַחְתִּי? = א. כשהייתי עובר מעיר לעיר לשפוט את העם (רש"י).
ב. ממון של מי לקחתי שלא בצדק.
7. וְאֶת מִי עָשָׂקְתִּי? = ממון של מי גזלתי?
8. אֶת מִי רְצוֹתִי? = את גופו של מי ייסרתי?
9. וּמִיָּד מִי לְקַחְתִּי כְפָר? = שוחד כדי...
10. וְאֶעֱלִים עֵינַי בּוֹ = כדי שלא אראה מה שעשה ולא אענישו.
11. לֹא לְקַחְתָּ מִיָּד אִישׁ מֵאוֹמָה = שום דבר.
12. וְעַד מְשִׁיחוֹ = שאול הוא יהיה עד.
13. וַיֹּאמֶר: עַד = א. ה' אָמַר.
ב. בַּת קוֹל אַמְרָה (רש"י ע"פמדרש).
ג. כָּל הָעָם אָמַר (מצו"ד).
ד. שֹׁאֵל אָמַר (מצו"ד).
14. הִתְיַצְּבוּ = עמדו למשפט.
15. אֶתְכֶם = עמכם.
16. צְדָקוֹת ה' = חסדי ה'.
17. וְאֶת אֲבֹתֵיכֶם = עם אבותיכם.
18. וַיֵּשְׁבוּ בְּמִקוֹם הַזֶּה = בארץ ישראל (בימי יהושע).
19. וַיִּמְכְּרוּ אֹתָם = נתנם ביד הגויים לייסרם כדי שישוּבוּ בתשובה לה' (בימי השופטים).
20. אֶת הַבְּעָלִים וְאֶת הָעִשְׁתָּרוֹת = אלילי הגויים.
21. בְּדָן = שמשון (שהיה משבט דן).
22. יִרְבֵּעַל = גדעון (נקרא כך על שם "וירב בו הבעל").
23. וַתֵּשְׁבוּ בְּטַח = בביטחון.
24. שְׁאֲלַתֶם = בקשתם.
25. וְלֹא תִמְרוּ אֶת פִּי ה' = לשון מרי ומרד (מצו"ד). כלומר אל עשו בניגוד לרצון ה'.
26. וּמְרִיתֶם אֶת פִּי ה' = תעשו בניגוד לרצון ה'.
27. וְהִיָּתָה יָד ה' בְּכֶם וּבְאֲבֹתֵיכֶם = א. שיחטטו בקברות אבותיכם (רש"י). (חלול כבוד המת).
ב. ה' יענישכם כמו שהעניש את אבותיכם.
28. אֶקְרָא אֶל ה' = אֶתְפַּלֵּל לה'.
29. וַדַּעוּ וְרָאוּ = תבינו.
30. כִּי יִסְפְּנוּ = הוֹסִפְנוּ לְחַטָּא.
31. הִתְהוּ = האלילים.
32. לֹא יִטָּשׁ = לא יעזוב.
33. בְּעִבּוֹר שְׁמוֹ הַגָּדוֹל = כדי שלא יהיה חלול ה'.
36. וְהוֹרִיתִי אֶתְכֶם = אלמד אתכם.
37. הַגָּדֵל עִמָּכֶם = ה' עשה לכם חסדים גדולים.
38. תִּסְפּוּ = תמותו.

פסוקים לשינון: י"ד, ט"ו, י"ח.

34. הואיל ה' = רצה ה', ובחר בכם לו לעם.

35. חלילה לי מחטא לה' מחדל להתפלל בעדכם = אם חלילה לא אתפלל בעדכם יחשב לי לחטא.

שמואל א' - פרק יב'

שאלות חזרה (עם ספר)

ענין 1: העדות על צדקתו של שמואל. (א-ה)

1. אלו דברים שאל שמואל את העם אם עשאים שלא כצדק ומוכן להשיבם? (השלם ע"פ ג')

א. אם לקח מהם: 1. _____ 2. _____ . ב. "את מי _____?"

ג. גופו של מי _____? ד. "מיד מי לקחתי _____?"

ה. כדי להעלים " _____ ממנו".

2. מה ענה העם לשאלותיו? _____

3. את מי העיד שמואל בעם על אמיתות תשובתם?

א. _____ . ב. _____

4. נאמר בפס' ה': "ויאמר: עד", מי אמר? א. (רש"י) _____

ב. (מצו"ד) 1. _____ 2. _____

ג. (פירוש אחר) _____

ענין 2: שמואל מוכיח את העם על מעשיהם הרעים, לעומת חסדי ה'. (ו-יג)

5. שמואל מזכיר לעם את חסדי ה' להם ולאבותיהם: (השלם על פי הפסוקים)

א. בימי משה ואהרון ה' (1) העלם _____ (2) והביאם _____

ב. בימי השופטים שלח ה' להושיעם מידי אויביהם את: 1. _____

2. _____ 3. _____

ג. בימיהם שלח להם ה' את הנביא: _____

ד. וכשנחש מלך עמון בא להתקיפם, נתן ה' עליהם את: _____

6. אלו מעשים רעים עשו העם לעומת חסדי ה'?

א. בימי השופטים שכחו העם את _____ עזבו את _____ ועבדו ל _____

ב. כשראו שנחש מלך עמון בא עליהם בקשו _____

ענין 3: שמואל גורם להורדת גשם בקיץ כדי ללמד שה' מתנהג מידה כנגד מידה. (יד-יט)

7. שמואל אומר לעם: א. אם תראו מה' ותעבדוהו עם מלככם אז: (עיין רש"י) _____

ב. ואם לא ישמעו בקול ה' וימרו את פיו אז: 1. _____

2. רש"י ט"ו: _____

8. איזה אות עשה שמואל, כדי ללמד את העם שה' מתנהג כלפיהם מידה כנגד מידה ובקשתם למלך היתה רעה?

9. מה אמרו העם לאחר שראו את האות?

א. _____ . ב. _____

ענין 4: שמואל מרגיע העם בתפילתו בעדם, ומזהירם לעבוד באמת רק את ה'. (כ-כה)

10. שמואל הרגיע את העם שלא תהיה רעה, אך התנה זאת בכך ש:

א. לא יסורו _____ . ב. יעבדו את ה' בכל _____ . ג. יראו את _____

11. אך אם ירעו (=יעשו רעה), גם הם וגם _____ יענשו ב _____

12. מדוע לא יטוש ה' את עמו ישראל?
13. שמואל הבטיח לעם: א. שיתפלל ב. ימשיך להורות את

בהצלחה!!!**שמואל א' - פרק יג' - באורי מילים**

1. בן שְׁנָה = א. כתינוק בן שנה שלא חטא. ב. בשנה הראשונה למלכותו קרה הענין בפרק (רש"י).
2. איש לֹא־הָלְיוּ = כל אחד הלך לביתו.
3. נָצִיב פְּלִשְׁתִּים = המושל, השליט של הפלשתים בגבע.
4. נִבְאֵשׁ = נמאס, נתעב, מבוזה.
5. וַיִּצְעֲקוּ = התאספו.
6. קִדְמַת בַּיִת אֲנֹן = מזרחית לבית און.
7. נִגְשׁ הָעַם = העם נלחצו ונדחקו ע"י הפלשתים.
8. וּבְחִנּוּחִים = לשון חוח = קוץ.
9. וּבִצְרָחִים = מגדלים גבוהים (עין גם שופטים מ, מט).
10. חָרְדוּ אַחֲרָיו = מהרו ללכת אחרי שאול רש"י (ומצודות ציון מוסיף = מהרו בחרדה = בפחד).
11. וַיּוֹחַל (קרי) = חיכה, המתין.
12. לְמוֹעֵד אֲשֶׁר שְׁמוּאֵל = לזמן אשר שמואל אמר שיבוא.
13. וַיִּפֹּץ = התפזרו.
14. וַיַּעַל הָעֵלָה = א. שֹׁאֵל הָעֵלָה אַע"פ שאינו כהן, כי בבמה מותר (רש"י). ב. אמר לכהן להקריב.
15. פְּכַלְתּוֹ = לכשסיים.
16. מָה עֲשִׂיתִי? = "הרי אמרתי לך הנני יורד אליך להעלות העולה אני אעלה אותה ולא אתה!" (רש"י יא)
17. כִּי נִפֹּץ הָעַם מְעַלִּי = העם עזב אותי (=התפזר)
18. לֹא בָאתָ לְמוֹעֵד הַיָּמִים = בתחילת היום (רש"י).
19. לֹא חֲלִיתִי = לא התפללתי.
20. וְאַתָּאֲפֵק = חזקתי את רצוני לֹא להמתין לך יותר זמן.
21. נִסְבַּלְתָּ = עשית מעשה סכלות = מעשה טפשי.
22. מִמְּלַכְתְּךָ לֹא תִקּוּם = לא תתקיים מלכותך עוד הרבה זמן.
23. וַיִּצְוָהוּ ה' לַגָּיִד = מינה אותו למלך.
24. הַמְּשַׁחִית = החיילים הנלחמים והמאומנים היטב.
25. רְאִשִׁים = קבוצות.
26. הַנִּשְׁקָף = הנראה.
27. גִּי = עמק.
28. הַצְּבָעִים = בה היו צבועים, וחז"ל אמרו שהיא אפעה בעל צבעים מתחלפים (מצודת ציון יח).
29. וְחָרַשׁ = אמן (בפרקנו - למתכת).
30. לְלָטוֹשׁ = להשחז ולחדד.
31. מִחֲרָשָׁתוֹ = מחרשה כלי לעבודת האדמה (פתח מתחת לאות ר ושוא תחת ה- ש).
32. אָתוֹ = כלי לתפירה.
33. קִרְדָּמוֹ = גרון.
34. מִחֲרָשָׁתוֹ = כלי אמנות (מצו"צ). צַרִי תחת האות ר וקמץ תחת ה- ש).
35. וְהִיָּתָה הַפְּצִיחָה פִּים... = כלי השחזה.
36. וְלִהְצִיב הַדְּרָבָן = לשים מסמר בשוט רצו להכות בו את הבהמה ע"מ לרזה.

פסוקים לשינון: א', ח', יא, כב'.

37. ביום מלחמת = בזמן שצריך להלחם.

38. נתמצא = רק ביד שאול ויהונתן היו חרבות.

39. מצב פלשתים = חיל מצב = חיילים שאינם נלחמים ממש (רש"י - הם פושטים ורצים אחר השלל).

40. אל מעבר מכמש = העמק בין שני ההרים (רש"י).

**שמואל א' - פרק יג'
 שאלות חזרה (עם ספר)**

ענין 1: יונתן מכה את נציב הפלשתים וישראל מתכוננים למלחמה נגדם. (א-ז)

1. הסבר את הפסוק: "בן שנה שאול במולכו ושתי שנים מלך על ישראל". (עיין ברש"י בפס' א' והבא שני הסברים למילים "בן שנה").
 א. _____
 ב. _____
2. חיל המשמר של שאול חנה ב _____ והיו לו _____ חילים (ב).
3. יונתן בנו חנה ב _____ והיו לו _____ חילים.
4. איזה מעשה עשה יונתן שגרם לפלשתים להתאסף ולצאת להילחם בישראל?

5. מדוע נאספו העם "אחרי שאול הגלגל"? (פס' ד)
6. לפלשתים היו " _____ אלף רכב, _____ אלפים פרשים ועם _____ אשר על _____ לרוב". בהם חנו ב " _____ קדמת בית _____" מה עשו ישראל כשראו את הצבא האדיר של הפלשתים? (ו-ז).
7. א. "איש ישראל" התחבאו ב: 1. _____ 2. _____
 3. _____ 4. _____ 5. _____
 ב. "העברים" עברו את נהר ה _____ כדי להסתתר בארץ " _____" ג. "וכל העם", שנשאר, "חרדו" (=מהרו בחרדה ופחד) אחרי _____ לגלגל.

ענין 2: שאול לא מחכה לשמואל ומקריב העולה, ושמואל מוכיחו על כך. (ח-יד)

8. היכן בפרק י' ציוה שמואל את שאול לחכות לו עד שיבוא ויקריב העולה? פסוק _____
9. כיצד העלה שאול העולה, הרי אינו כהן? (עיין רש"י פסוק ט)
10. מה שאל שמואל את שאול כשבא לקראתו לברכו? (עיין ברש"י יא)
11. כיצד תירץ שאול מדוע לא חיכה עד לבואו של שמואל? (עיין פסוקים יא-יב).
 א. ראה שהעם _____
 ב. הוא חיכה עד _____ היום השביעי (רש"י סוף יא) וראה ששמואל לא _____
 ג. הפלשתים _____ ועדין לא חיליתי (=התפללתי) את פני _____
12. במה היה זוכה שאול, אם היה שומר את מצות ה' ומחכה עד לבוא שמואל?

13. מדוע שאול אינו ראוי שהמלוכה תמשיך אחריו לצאצאיו?

ענין 3: ישראל והפלישתים מתכוננים למלחמה ביניהם. (טו-סוף)

14. כמה חילים נשאר בלב שאול? כ _____
15. לכמה ראשים (=קבוצות) התחלקו צבא הפלשתים? _____
16. מדוע לא היו חרשים (=אמני מתכת) בכל ארץ ישראל? (פס' יט) _____
17. מה עשו ישראל כדי להשחית את כלי עבודתם? א. לפי פסוק כ: _____
 ב. לפי פסוק כא: _____

18. להיכן עבר חיל המצב של הפלשתים?

שמואל א' - פרק יד' - באורי מילים

1. וַיְהִי הַיּוֹם = אותו היום שמצב פלשתים עבר למעבר מכמש.
2. לָכֵה = בא ונלך מהר (לשון זירוז).
3. אֲשֶׁר מַעֲבֵר הַלָּז = מנגד (רש"י), הזה (מראה באצבעו).
4. בְּמַגְרוֹן = שם מקום בקצה הגבעה (מצודת ציון).
5. נִשְׂא אֶפֶד = עליו מונח האפוד, החושן (האו"ת).
6. וּבֵין הַמַּעֲבְרוֹת = הגיא.
7. שֵׁן הַסֶּלַע = סלע גבוה ותלול.
8. מְצוּק = הסלע מוצב, עומד.
9. מַנְגֵּב = מדרום.
10. אֶל מִצֵּב הָעֲרָלִים = אל חיל מצב של הפלשתים (שאינם נימולים).
11. אִין לְה' מַעֲצוֹר לְהוֹשִׁיעַ = אין דבר שיכול למנוע מה' לעזור.
12. בָּרַב אוּ בְמַעֲט = אפילו אם נהיה מעטים מול רבים.
13. כָּל אֲשֶׁר בִּלְבָבְךָ נָטָה לָךְ = כל אשר תרצה עשה.
14. הִנְנִי עֹמֵד כְּלִבְבְּךָ = ואני אעשה כרצונך.
15. דָּמוֹ = עמדו! עצרו!
16. וְעַמְדָנוּ תַחֲתֵינוּ = נעמוד במקומנו ולא נעלה עליהם (סימן רע).
17. עָלוּ עֲלֵינוּ = עלו על הסלע ובואו אלינו (סימן טוב).
18. וְעָלֵינוּ = נעלה עליהם ונתקיפם.
19. אוֹת = סימן.
20. עֲבָרִים יֵצְאִים מִן הַחֲרִים = היהודים יוצאים מהמקומות שהתחבאו בהם.
21. וְנוֹדִיעָה אֶתְכֶם דְּבָר = עלו לכאן ונגיד לכם אח"כ מה לעשות.
22. עַל יָדָיו וְעַל רַגְלָיו = טיפס על הסלע.
23. וַיִּפְלוּ = נהרגו.
24. מְמוֹתֵת אֶחָרָיו = מסיים את ההריגה.
25. כְּבַחֲצֵי מַעֲנָה צָמַד שָׂדֶה = בשטח כזה שחורשים בו זוג בקר.
26. חֲרָדָה = פחד.
27. וַתִּרְגַּז הָאָרֶץ = כאלו גם הארץ מפחדת.
28. לְחֲרָדַת אֱלֹקִים = פחד גדול מאד.
29. הַצִּפִּים לְשֵׂאוֹל = הצופים של שאול (תפקידם לצפות ולראות מעשי האויב).
30. הַקְּמוֹן = אנשי המלחמה.
31. נְמוֹג = ברחו מרוב פחד.
32. וַיִּלָּךְ וַהֲלִים = הלכו ונהפו זה בזה.
33. פָּקְדוֹ נָא = ספרו בבקשה.
34. הַגִּישָׁה אֶרֶץ הָאֱלֹקִים = הביא את האו"ת לפני ארון ה' ושאל בו.
35. וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל = עם בני ישראל.
36. אֲסֹף יָדְךָ = החזור את האו"ת ואל תשאל בו, כי אין זמן הפלשתים כבר באים.
37. וַיִּזְעַק = נאספו.

38. עד המלחמה = עד מקום המלחמה (=החזית).

שמואל א' - פרק יד' - המשך באורי מילים

39. והעברים היו לפלשתים כַּאֲתֵּמוֹל שְׁלֹשׁוֹם אֲשֶׁר עָלוּ עִמָּם בְּמַחְנֵה סָבִיב = היהודים שהוכרחו ע"י הפלשתים לבוא עם צבאם כדי להלחם באחיהם (השבוים).
40. וגם המָה להיות עם יִשְׂרָאֵל = גם הם עזבו את הפלשתים והכו בהם יחד עם שאול וחייליו.
41. וַיִּדְבְּקוּ = רדפו עד שהשיגו.
42. וְהַמְלַחְמָה עֲבָרָה אֶת בַּיִת אֲוֹן = שדה הקרב הגיע עד מקום ששמו בית און.
43. וְאִישׁ יִשְׂרָאֵל נִגַּשׁ = 1. יִשְׂרָאֵל לחצו ויסרו את הפלשתים ("ונהפך הוא") רש"י.
2. שאול לחץ והכריח אותם להלחם - מלבי"ם.
44. וַיֵּאָלֶּ שְׂאוֹל = השביע באלה ושבועה.
45. אָרוּר = מקולל.
46. אֲשֶׁר יֹאכַל לֶחֶם עַד הָעֶרֶב = א. אסור לאכול שום מאכל עד הערב (=צום).
ב. לא יאכל רק לחם עד הערב.
47. וְנִקְמַתִּי מֵאִיִּבִי = כדי שנוכל לנצל הזמן ולנקום בפלשתים היטב.
48. וְכָל הָאָרֶץ = עם הארץ, צבא שאול.
49. וַיְהִי דָבַשׁ עַל פְּנֵי הַשָּׂדֶה = דבש זרם : 1. קניס הגדלים בשדה שיש בהם דבש (רש"י*).
2. דבש דבורים שטפטף על השדה (רד"ק).
50. הַלֶּךְ דָּבַשׁ = הדבש זורם ומטפטף.
51. וַאֲיִן מְשִׁיגֵי יָדוֹ אֶל פִּי = אף אחד לא נגע בידו בדבש כדי לטעום.
52. כִּי יֵרָא הָעָם אֶת הַשְּׂבָעָה = ששאול השביעם לבל יאכלו. (מס' 46)
53. וַיִּשְׁלַח אֶת קֶצֶה הַמַּטֶּה אֲשֶׁר בְּיָדוֹ וַיִּטְבֵּל אוֹתָהּ בְּיַעֲרַת הַדָּבַשׁ וַיִּשָּׁב יָדוֹ אֶל פִּי = יונתן נגע בקצה מטהו בדבש ואחר לקק בידו ממנו ושם בפיו.
54. וַתֵּאָרְנָה (ותראנה) עֵינָיו = ראייתו הטובה חזרה אליו. (הראיה נפגמה כנראה, בגלל שהיה רעב ועייף מהמלחמה הקשה. והדבש המתוק עוזר להשיב את הראיה בהשביעו את הרעב).
55. וַיַּעַן אִישׁ מִהָעָם = אחד מהחיילים העיר ליונתן.
56. וַיַּעַף הָעָם = העם היו עייפים ורעבים.
57. עָכָר אָבִי אֶת הָאָרֶץ = שאול אבי הביא רעה וקללה לאנשים בכך שהשביעם לצום.
58. כִּי אָרוּ עֵינָי = ראייתי הטובה חזרה אליי מפני שאכלתי מהדבש.
59. אֵף כִּי לֹא אָכַל אֶכֶל הַיּוֹם הָעָם מִשְׁלַל אִיִּבּוֹ = לו העם היה אוכל משולל פלשתים.
60. כִּי עָתָה לֹא רָבַתָּה מִכָּה בְּפִלְשְׁתִּים = הרי עכשיו היו מכים בפלשתים מכה רבה יותר.
61. וַיַּעַט (ויעט) הָעָם אֶל הַשָּׁלָל = התנפלו על הצאן והבקר, כי רצו לאכולם.
62. וַיִּשְׁחֲטוּ אַרְצָה וַיֹּאכְלוּ הָעָם עַל הַדָּם = חטאם היה :
א. עברו על האסור : "אותו ואת בנו לא תשחטו ביום אחד" (רש"י).
ב. מרוב מהירות אכלו השלמים לפני שזרקו הדם. (רבותינו ברש"י)
63. הָעָם חִטְּאוּם לַה' לְאָכֹל עַל הַדָּם = כמו ב - 61.
64. בְּגִדְתָם = פשעתם נגד ה' במעשיכם.
65. גָּלוּ = גלגלו הנה אבן גדולה.
66. פָּצוּ בָעָם = התפזרו בין כל האנשים.
67. שָׁיְחוּ = השה שלו.
68. הַלְיָלָה = מותר לשחוט בלילה חלין (סתם בשר לאכילה, ולא לקרבן).

69. אתו החל לבנות = מהאבן הגדולה בנה את המזבח הראשון שלו לה'.

שמואל א' - פרק יד' - המשך באורי מילים

70. נִרְדָּה אַחֲרַי פְּלִשְׁתִּים = נרדוף אחריהם להכותם.
71. וּנְבִיזָה בָּהֶם עַד אֹר הַבֶּקֶר = ניקח מהם ביזה = שלל, ונרדוף אחריהם להכותם.
72. נִקְרְבָה הֵלֶם אֶל הָאֱלֹקִים = נשאל באו"ת את ה' על כך במקום הזה.
73. וְלֹא עָנָהוּ ה' = ה' לא ענה לו באו"ת.
74. גָּשׁוּ הֵלֶם = קרבו לכאן.
75. כָּל פְּנוֹת הָעַם = מכל קצות העם.
76. וַדְּעוּ וַרְאוּ = כדי לראות ולדעת.
77. בַּמָּה הִזְתָּה הַחֲטָאת = מי הוא החוטא שבגללו ה' לא ענה באו"ת.
78. אִם יִשְׁנוּ בְיוֹנְתָן = אם יונתן חטא, אפילו הוא ימות.
79. לְעֵבֶר אֶחָד = בקבוצה אחת (ותרשמו אותנו על פתק אחד בהגרלה בקלפי).
80. הִבָּה תָּמִים = ה', תן גורל אמת! (רש"י).
81. וַיִּלְכְּדוּ יוֹנְתָן וְשָׂאוֹל = עלו שניהם בגורל.
82. וְהָעַם יִצְאוּ = נקיים, וסימן שבעם לא נמצא החוטא.
83. הַפִּילוּ = גורל ביני לבין יונתן.
84. מָה עֲשִׂיתָה? = מה עוון שבגללו ה' לא ענה באו"ת?
85. אִם יִפֹּל מִשְׁעַרְתֵּי רָאשׁוֹ אֶרְצָה = לא יעשו לו שום דבר רע.
86. וַיִּפְדוּ הָעַם אֶת יוֹנְתָן = א. נתנו כסף כמשקלו.
ב. הזקנים בטלו השבועה.
ג. אמרו שרק טעם.
ד. האסור היה לאכול לחם ויונתן אכל דבש.
ה. שאול התיר שבועתו.
87. וַיַּעַל שָׂאוֹל מְאַחֲרַי פְּלִשְׁתִּים = שב לביתו ולא רדף אחרי הפלשתים.
88. לְכַד הַמְּלוּכָה = חזק את ממלכתו.
89. וּבְכָל אֲשֶׁר יִפְנֶה יִרְשָׁע = בכל מקום שראה רשעים פגע בהם והצליח.
90. וַיַּעַשׂ חֵיל = חיילים.
91. מִיַּד שִׁסְהוּ = אלו שלחצו עליהם ויסרום.
92. וַיִּשְׁוֶי = איש בשת = אשבעל (בן שאול).
93. הַבְּכִירָה = גדולה.
94. נֵר = אַבְיָאֵל = סבו של שאול. (מצו"ד)
95. אַבְיָנָדָב בְּנוֹ שֶׁל שָׂאוֹל נוֹלַד מֵאַחַר יוֹתֵר לִכֵּן לֹא נִרְשַׁם כִּאֵן (מצו"ד).
96. וַיִּאֲסַפְהוּ = צירפו לצבאו

שם: _____ משפחה: _____ כתה: _____

שמואל א' - פרק יד'
שאלות חזרה (עם ספר)

ענין 1: יהונתן מקבל אות מהשמים, ובעזרת נערו הורג בפלישתים. (א-טו)

1. מי היה הכהן בתקופת שאול ויהונתן? _____ בן _____ נכדו של _____
נינו של _____ ואחינו של " _____ "
2. מי לא ידע על תוכניתו של יהונתן? א. _____ ב. _____ ג. _____
3. היכן רצה יהונתן לעבור אל מצב הפלישתים? (פס' ד')
4. כיצד שיכנע יהונתן את נערו לעבור "אל מצב הערלים" אפילו שהם רק שנים כנגד רבים?

5. א. מהו האות שבעזרתו רצה יהונתן לדעת אם ילחם בפלשתים, או לא?

1. אם יאמרו _____ זה סימן ש _____
2. אם יאמרו _____ זה סימן ש _____

ב. כתוב את שני ההסברים לאות זה:

1. (טבעי): _____

2. (ניסי): _____

6. מה אמרו הפלשתים ליהונתן ונערו ברגע שגילו אותם?

7. מה עשו יהונתן ונערו ברגע שגילו אותם?

8. מה קרה במחנה הפלשתים לאחר ששמעו וראו את מעשה יהונתן?

ענין 2: מהומה במחנה הפלשתים - ותשועת ה' במלחמת ישראל נגדם. (טז-כג)

9. מה ראו הצופים של שאול במחנה הפלשתים? (טז)

10. א. מדוע ביקש שאול לפקוד את העם?
ב. מי היה חסר במפקד?

11. א. מה ביקש שאול מאחיה? (יח)
ב. מדוע ביטל את בקשתו? (יט)

12. מה גילו שאול וחייליו כשהגיעו לשדה המלחמה? (כ)

13. מי הצטרף לצבא שאול במלחמה נגד הפלשתים?

א. לפי פסוק כ"א: _____

ב. לפי פסוק כ"ב: _____

שמואל א' - פרק יד' - המשך שאלות חזרה (עם ספר)**ענין 3: שאלו משביע את העם שלא יאכלו עד הערב ויהונתן טועם מהדבש (פס' כד - ל)**

- 14) מי הכריח את העם להמשיך ולהלחם בפלשתים? (כד) _____
- 15) א. מה השביע שאלו את העם? _____
ב. מדוע השביעם? הסבר 1: _____
הסבר 2: _____
- 16) א. מה ראו העם ביער? _____
ב. האם נגעו בו? _____ ג. מדוע? _____
- 17) **השלם לפי פס' כז:** יהונתן עבר על שבועת אביו בכך ש _____ את קצה _____
ב. _____, משום שלא _____ כשאביו _____ את העם. ואז: "וְעִינֵי עִינֵי".
- 18) יונתן חשב שאביו טעה בהשביעו את העם, הוא עצמו טעם רק "מעט _____"
וכבר אורו עיניו (כט). לו גם העם היה אוכל, מכתם בפלישתים היתה _____ (ל).

ענין 4: שאלו מונע מהעם לאכל על הדם בהביאו אבן גדולה ובנותו המזבח (פס' לא-לה)

- 19) כיצד הרגישו ישראל כשהגיעו לאילנה, ברדפם אחר פלשתים? _____
- 20) מה לקח העם מהשלל? א. _____ ב. _____ ג. _____
- 21) **במה חטא העם?** עיין רש"י פס' ל"ב ד"ה "צאן ובקר ובני בקר".
א. הסבר של רש"י: _____
ב. הסבר נוסף של רבותינו: _____
- 22) שאלו מנע את העם מלחטוא בצוותו אותם: א. יגלגלו אליו _____ גדולה (לג).
ב. לאחר שכל אחד יביא אליו את _____ רק אז ישחטו. ומיד יזרקו את _____ (לד). ג. את בהמות החולין שחטו אפילו בשעת ה _____ (לד). מאבן זו בנה _____ לה' (לה).

ענין 5: ה' לא עונה לשאלו באו"ת, יונתן נלכד בגורל, ונפדה ע"י העם (פס' לו-מה)

- 23) מה רצה שאלו לעשות באותו לילה עד אור הבוקר? (לו) _____
- 24) א. מה ענה העם להצעתו של שאלו? _____
ב. מה ענה אחיה הכהן להצעתו? _____
- 25) א. מה שאל שאלו את ה' באורים ותומים? (לז) _____
ב. האם ה' ענה לו? _____ ג. מדוע? _____
- 26) שאלו הבין שאחד מהעם חטא, ולכן ציוה שיאספו את כל _____ ויבררו מי _____ (לח). אחר נשבע שאפילו אם _____ בנו חטא, יענש ב _____.

שם: _____ משפחה: _____ כתה: _____

שמואל א' - פרק יד' - המשך שאלות חזרה (עם ספר)

- 27) א. מדוע הפיל שאול את הגורל?
 ב. מי נלכד בגורל בפעם הראשונה?
 ג. מי נלכד בגורל בפעם השניה?
- 28) א. מה ענה יונתן לאביו כששאלו: "מה עשית?"
 ב. מה אפשר ללמוד מכך על מידותיו?
- 29) מדוע רצה שאול להעניש את בנו דוקא במות?
- 30) העם אינו מסכים שיונתן ימות, כיון ש" _____ הזאת" ולכן לא _____.
- 31) כיצד פדה העם את יונתן ממות? כתוב 4 פרושים: א. _____
 ב. _____ ג. _____ ד. _____

ענין 6: שאול נלחם באויביו ומחזק את ממלכתו, ורשימת בני משפחתו (פס' מו-סוף)

- 32) כיצד חיזק שאול את ממלכתו? (מו)
- 33) שמות האויבים בהם נלחם שאול: (מז-מח) א. _____ ב. _____ ג. _____ ד. _____ ה. _____ ו. _____
- 34) מי היו בניו של שאול לפי פרקנו? א. _____ ב. _____ ג. _____
- 35) אלו בנים לא הוזכרו בפרק, אך הוזכרו בדבהי"א פרק ח' פס' ל"ג? א. _____
 ב. _____ מי מהם עדיין לא נולד? (מצו"ד)
- 36) שני שמותיו הנוספים של ישני: (מצו"ד מט) א. _____ ב. _____ (ש"ב ג).
- 37) א. שם אשתו של שאול: _____ בת _____
 ב. שמות בנותיו של שאול: הבכירה _____ הקטנה _____
- 38) הורד משמי את ראשי, והנשאר כשם סבי.
 א. מי אני? _____
 ב. מהו שם סבי (בדה"ל)? _____
 ג. מה תפקידי? _____
- 39) איזה עם נלחם בחזקה נגד שאול כל ימיו? _____

שאלת סיכום:

מה הקשר בין פרקנו לבין חג החנוכה? _____

שמואל א' - פרק ט"וביאורי מילים

1. פְּקֻדָּתִי = זכרתי.
 2. אֲשֶׁר שָׁם לוֹ בְּדָרְךְ = שם מארבים כדי להרגם כשיצאו ממצרים (ברפידיים).
 3. וְהִחַרְמֹתָם = תהרגום עד שלא יישאר מישהו חי.
 4. וְלֹא תִחַמַּל עָלָיו = לא תרחם.
 5. מְעַלְל וְעַד יוֹנֵק = אפילו ילדים קטנים ותינוקות שעדיין יונקים חלב.
 6. וַיִּשְׁמַע שְׂאוּל אֶת הָעָם = אספם.
 7. וַיִּפְקְדֵם בְּטָלָאִים = א. ספרם ע"י ספירת הכבשים שכל אחד נתן. ב. שם המקום.
 8. עַד עִיר עֲמֹלֶק = המחנה הראשי של עמלק.
 9. וַיָּרֶב בְּנַחַל = א. נלחם בעמלק בנחל (רש"י).
- ב. נלחם בעצמו על "עסקי נחל" = כלומר: חשב בלבו על ענין עגלה ערופה: אם מת אדם אחד ולא ידעו מדוע, יביאו זקני העיר עגלה ערופה. ק"ו בשביל כל העמלקים. וכן אם אדם חטא, מדוע יהרגו בהמותיו? (רש"י ע"פ חז"ל).
10. סָרוּ רָדוּ = עזבו.
 11. פֶּן אֲסַפֵּךְ = שמא אהרוג אותך.
 12. לְפִי חָרַב = בחרב הרגם.
 13. מִיֵּטֵב הַצֵּאֵן = הצאן הטוב.
 14. וְהַמְשֻׁנִּים = משובחים, שמנים.
 15. הַקָּרִים = הכבשים המשובחות.
 16. וְעַל כָּל הַטּוֹב = הדברים הטובים שבמיטלטלין.
 17. וְלֹא אָבוּ = לא רצו.
 18. וְכָל הַמְּלֹאכָה נִמְבְּזָה וְנִמְסָה = כל המקנה (הצאן והבקר) שעושים את המלאכה והם בזויים ולא כל כך טובים.
 19. נַחֲמֹתִי = התחרטתי.
 20. וַיִּחַר לְשִׁמוּאֵל = הצטער.
 21. מַצִּיב לוֹ יָד = א. מצבה לזיכרון. ב. מזבח לה'.
 22. הִקְיַמְתִּי אֶת דְּבַר ה' = קיימתי את ציווי ה'.
 23. הִרְפָּה = הפסק להצטדק, שתוק!
 24. עַד כְּלוּתָם = עד שלא יישאר אחד.
 25. וַתַּעַט = התנפלת.
 26. הִחְפָּץ = הרוצה?
 27. כְּשָׁמַע בְּקוֹל ה' = העיקר זה לשמוע לרצון ה' ולעשות מצוותיו (ולא להקריב קרבן ויחד עם זה לחטוא).
 28. שָׁמַע מִזְבַּח טוֹב = טוב יותר לשמוע לה' מלהקריב קרבן.
 29. לְהַקְשִׁיב מִחֶלֶב אֵילִים = טוב יותר לשמוע לה' מלהקריב לו חלב (שומן).
 30. חֲטָאת קָסָם = לחטוא בחטא של עשיית קסם.
 31. מָרִי = מרד בה'.
 32. וַאֲנִי = חטא.

33. ותִּרְפִּים = פסילים.

34. הִפְצֵר = שמפצירים בך שחטאת ואינך מודה בזה.

שמואל א' - פרק טו' - המשך באורי מילים

35. שָׂא נָא = סלח לי.

36. וְשׁוּב עָמִי = לעם.

37. וַיִּחַזַּק... וַיִּקְרַע = א. שמואל קרע לשאול. ב. שאול קרע לשמואל (רש"י כז).

38. מִמְּלֻכּוֹת יִשְׂרָאֵל = מלכות ישראל.

39. נִצַּח יִשְׂרָאֵל = הקב"ה.

40. מַעֲדָנֹת = א. בשמחה. ב. עם שרשראות.

41. אָכַן סָר מֵר הַמָּוֶת = יגיע סופי ואמות.

42. שִׁפְלָה נָשִׁים חֲרָבָה = נשים שהרגת את בעליהן או בניהן.

43. כִּן תִּשְׁפֹּל מִנָּשִׁים אֲמָן = וכך אמך תהיה שכולה, כי אתה תמות.

44. וַיִּשְׁפָּף = הרג.

45. וְלֹא יָסַף = לא הוסיף.

46. הַתְּאַבֵּל שְׁמוּאֵל אֶל שְׁאוּל = שמואל היה עצוב כמו אדם שאבל על מות אהובו.

פסוקים לשינון: ג', כב', כד', כט'.

שמואל א' פרק טו'**שאלות חזרה (עם ספר)**

ענין 1: שאל מכה בעמלק, אך חומל על אגג ומיטב הצאן והבקר (א-ט)

1) כתוב את שלשת המצוות שנצטוו ישראל בכניסתם לארץ: א. _____

ב. _____ ג. _____

2) עיין בספר שמות פי "בשלח" ובספר דברים סוף פרשת "כי תצא" וכתוב:

א. מה עשו עמלק לישראל כשיצאו ממצרים? _____

ב. מה ציוה ה' את ישראל לעשות לעמלק? _____

3) מה ציוה שמואל את שאל לעשות לעמלק? (השלם על פי הפסוקים)

א. לרכוש _____ ב. לגברים _____ ג. לנשים _____

ד. לילדים ולתינוקות _____ ה. לבהמות _____

ו. האם מותר להחיות מישהו או לקחת שלל? _____

4) מדוע הצטווה שאל ע"י שמואל דוקא עכשיו לקיים מצוה זו? _____

5) איזה חסד עשו הקיני עם "כל בני ישראל בעלותם ממצרים", ואשר בגללו דאג שאל שמא יפגעו בגלל קרבתם לעמלקי?

6) מה עשה שאל לאנשים והדברים הבאים:

א. לעם העמלקי _____ ב. לאגג _____ ג. למיטב הצאן, הבקר והכרים

ד. למטלטלין (= "כל טוב") _____ ה. למקנה הבזוי _____

ענין 2: שמואל מוכיח את שאל על חטאו, שאל מודה לבסוף וקריעת המלוכה ממנו (י-לא)

7) א. מדוע ניחם ה' על המלכת שאל? _____

ב. מדוע זעק שמואל "כל הלילה"? (י"א) _____

8) מהו "היד" בפסוק י"ב? א. לפי רש"י: _____

ב. לפי מצודת דוד: _____ ג. פירוש אחר _____

9) א. מה אמר שאל לשמואל כשנפגש עמו? (יג). _____

ב. מה ענה לו שמואל? (יד). _____

10) א. מדוע לא החרים שאל את כל הצאן והבקר? (טו). _____

ב. האם קיבל שמואל הסבר זה? (יח, יט). _____

11) א. מה חזר וטען שאל? (כ, כא) _____

ב. מה ענה לו שמואל על כך? (כב, כג) _____

12) שמואל אמר לשאל: "וימאסך ממלך", מה ענה שאל על דבריו? _____

13) "ויחזק בכנף מעילו ויקרע", מי קרע? (רש"י). _____

א. _____ ב. _____

חדשולמודים\נביא\שמואל א\כך שמואל א\שלמי שלמה.doc
תלמוד תורה מורשה

L:\dat

ב"ה,

שם: _____ משפחה: _____ כתה: _____

שם: _____ משפחה: _____ כתה: _____

שמואל א' - פרק טו' - המשך שאלות חזרה (עם ספר)

14) מהו הסימן שמסר שמואל לשאול? (סוף רש"י כ"ז) _____

15) א. מדוע הפציר שאול בשמואל "כבדני" נגד זקני ישראל? _____
ב. האם לבסוף כיבד שמואל את שאול? _____

ענין 3: שמואל הורג את אגג, ומתאבל על קריעת המלוכה משאול (לב-לה)

16) מה אמר שמואל לאגג לפני שהרגו? (לג). _____

17) מדוע לא הוסיף שמואל לראות את שאול עד יום מותו? _____

בהצלחה!!!

שמואל א' - פרק טז'

באורי מילים

1. וַאֲנִי מֵאֶסְתִּי מִמֶּלֶךְ = אינני רוצה ששאלו ימלך יותר על ישראל.
2. מֵלֶא קֶרֶןֶךְ שְׁמֹן = מלא קרן של איל בשמן זית ואח"כ שפוך על ראש בן ישי כדי למושחו למלך.
3. וְלֶךְ אֶשְׁלַחְךָ = הזדרז ולך לבית ישי.
4. בֵּית הַלְחָמִי = מבית לחם (בשבט ייחודה).
5. כִּי רָאִיתִי בְּבָנָיו לִי מֶלֶךְ = מבניו בחרתי את המלך הבא שימלך על ישראל.
6. וּמִשְׁחָתָ לִי = תמשח את אחד מבני ישי בשמן לשם ה'.
7. וַיִּחְרְדוּ = מהרו לצאת לקראת שמואל בחרדה = בפחד (כי לא הבינו מדוע בא כעת וחשבו שאולי הביא עגלה ערופה כי נמצא מת ליד העיר).
8. וַיֹּאמֶר שְׁלֹם בּוֹאֶךָ? = זקני העיר אמרו לשמואל שלום, כאיש אחד (ואולי בשאלה: האם הכול בסדר?)
9. הַתְּקַדְּשׁוּ = היטהרו.
10. וּבָאתֶם אֵתִי בְּזָבַח = לסעודת הזבח.
11. וַיִּקְדַּשׁ אֶת יְשׁוּי ... = ציוה אותו ואת בניו שיתקדשו = שיטהרו ויתכוננו.
12. אַךְ נִגַּד ה' מְשִׁיחוֹ = באמת, הנה נמצא כאן המלך, בו בחר ה'.
13. אֶל תִּבְטּוּ = אל תסתכלו.
14. כִּי מֵאֶסְתִּיהוּ = לא בחרתי, באליאב (רש"י: כי היה אדם כעסן).
15. כִּי לֹא אֶשֶׁר יִרְאֶה הָאָדָם = ה' אינו כמו אדם רגיל.
16. כִּי הָאָדָם יִרְאֶה לְעֵינָיִם = אדם מסתכל רק במה שענינו יכולות לראות (לדברים חיצוניים).
17. וְה' יִרְאֶה לְלֵב = ה' יכול לראות גם מה שבלבו של האדם. כלומר, את מה שהאדם חושב ומה שהאדם מרגיש (וזה אדם לא יכול לעשות!).
18. וַיַּעֲבֹר יְשׁוּי שָׁמָּה = ישי העביר את שמה (=שמע = שמעה) בנו השלישי לפני שמואל.
19. הֲתִמּוּ הַנְּעָרִים? = האין לך עוד בנים?
20. עוֹד שָׂאֵר הַקֶּטָן = בן אחד, הקטן נשאר = שלא עבר לפניך.
21. וְהִנֵּה רֹעֵה בְצֹאן = הבן הקטן (=דוד) עכשיו הוא רועה את הצאן.
22. שְׁלַחָה וְקָחְנוּ = שלח שליח שיביאנו לכאן.
23. כִּי לֹא נִסַּב עַד בְּאוֹ פֶה = לא נתיישב לאכול בזבח עד שהילד יבוא לכאן (נסב = מלשון מסובים).
24. וְהוּא אֶדְמוֹנִי = מראה דוד היה אדום (אולי גיינגי).
25. עִם יְפֵה עֵינָיִם = בעל עיניים יפות.
26. וְטוֹב רָאִי = בעל מראה טוב.
27. בְּקֶרֶב אָחִיו = בין אחיו.
28. וַתִּצְלַח רוּחַ ה' = באה על דוד רוח גבורה ונבואה מאת ה'.
29. מִהַיּוֹם הַהוּא וּמִעַלָּה = מאותו יום שנמשח עד סוף חייו.
30. סָרְחָה = עזבה.
31. מִעַם שְׂאוּל = מעל שאול.
32. וּבִעֲתָתוֹ = הבהילה אותו.

33. רוח רָעָה מֵאֵת ה' = רוח רעה שבאה עליו בשליחות ה'.

שמואל א' - פרק טז' - המשך באורי מילים

34. מִבְּעֵתְךָ = מבהילה ומפחידה אותך (=את שאול).

35. יֹאמֶר נָא אֲדַנְנוּ = מה לעשות.

36. עֲבָדֶיךָ לְפָנֶיךָ = הננו מוכנים לעשות את כל רצונך.

37. יִבְקֹשׁוּ = יחפשו.

38. אִישׁ יִדַע מִנֶּגֶן בְּפָנָיו = איש שמנגן היטב בכינור (=כלי זמרה).

39. וְנִגַן בְּיָדוֹ = אותו איש ינגן בידיו על הכינור לשמח את שאול ולסלק את רוחו הרעה.

40. וְטוֹב לָךְ = ואז יוטב לשאול.

41. רָאוּ נָא לִי = בבקשה, השתדלו למצוא עבורי איש שמטיב לנגן.

42. וַיַּעַן = ענה לו.

43. אֶחָד מִהַנְּעָרִים = רש"י: **המיוחד** שבהם והוא דואג האדומי.

44. אִישׁ מִלְחָמָה = רגיל להלחם, ויודע תכסיסי מלחמה.

45. וַיִּבְנוּן דָּבָר = מבין כל דבר חכמה (מצו"ד).

46. וְאִישׁ תֹּאֵר = יפה תואר.

47. וְהִ' עֲמוֹ = א. ה' עוזר לו להצליח.

ב. דרשו חז"ל: "הלכה כמותו בכל מקום" (בניגוד ליונתן).

48. אֲשֶׁר בְּצֵאֵן = שהוא רועה כעת את הצאן בשדה.

49. חֲמוֹר לָחֵם = לקח חמור ושם **עליו** ככרות לחם.

50. וַיִּנְאֵד יֵיָן = כלי עשוי מעור בו שמו יין.

51. וַיַּעֲמֵד לְפָנָיו = שירת את שאול.

52. נִשְׂא כָלִים = מחזיק את כלי מלחמתו.

53. יַעֲמֵד נָא דָוִד לְפָנָי = ישרתני **בקביעות**.

54. רוּחַ אֱלֹקִים אֶל שְׂאוּל = כשתיהיה רוח **רעה** מאת ה' **על** שאול.

55. וַיָּרוּחַ לְשְׂאוּל = תבוא לו הרווחה. כלומר, תסור ממנו הרוח הרעה ויטב לו.

56. וַיִּסְרָה מֵעָלָיו = תעזבו הרוח הרעה.

פסוקים לשינון: ז', יב', יג', יח', טא'.

שמואל א' - פרק ט"ז
שאלות חזרה (עם הספר)

ענין 1: ה' מצוה את שמואל למשוח מלך אחר במקום שאול. (פס' א-ה)

1. מה ציוה ה' את שמואל לעשות, במקום להתאבל על שאול?

2. א. ממני פחד שמואל שירע לו, אם יקיים את ציווי ה'?

- ב. מדוע פחד שמואל, הרי ה' יהיה עמו?

3. איזו תחבולה הציע ה' לשמואל לעשות, כדי שיוכל לקיים את דבריו?

4. א. מה שאלו זקני בית לחם את שמואל?

- ב. מדוע "נחרדו"?

5. מה ענה להם שמואל?

ענין 2: בחירת דוד ומשיחתו למלך מתוך אחיו. (פס' ו-יג)

6. השלם: שמואל בראותו את משפחת ישי חשב שהבן ששמו _____ הוא יהיה המלך, אך ה' אמר לו שלא יביט "אל _____ ואל _____" והסיבה: **מאסתיהו**.
ושמואל טעה: "כי האדם יראה _____ וה' יראה _____".
7. מי היה הבן השני, ששמואל חשב שבו בחר ה' למלך?

8. מי היה הבן השלישי, ששמואל חשב שבו בחר ה' למלך, אך התברר שטעה?

9. כמה בנים של ישי עברו לפני שמואל, לפני שהגיע בנו רועה צאן?

10. מי מבין האחים היה רועה הצאן?

11. כתוב את תארו _____
12. א. באיזה בן בחר ה' לבסוף? _____ ב. תאר במה וכיצד נמשח?

13. מה קרה לנער מיד לאחר שנמשח ע"י שמואל? (יג)

ענין 3: רוח רעה מבעתת בשאול, אך סרה ממנו בעזרת נגינתו של דוד. (פס' יד-סוף)

14. איזה רוח הביא ה' על שאול? _____ ומה עשתה לו?

15. מה הציעו עבדי שאול כדי להסיר ממנו רוח זו?

16. א. מי הוא "אחד מהנערים" לפי רש"י? (פסוק יח) _____
- ב. מה הציע נער זה?

17. מה שלח ישי עם דוד כדי לכבד את שאול?

18. א. כיצד התיחס שאול לדוד?

- ב. לאיזה תפקיד מינה אותו?

19. מה ביקש שאול מישי?

20. כיצד הסיר דוד משאול את רוחו הרעה?

שמואל א' - פרק יז'

באורי מילים

1. באַפֿס דָּמִים = שם מקום.
2. וַיַּעֲרְכוּ מִלְחָמָה = התכוננו למלחמה.
3. אִישׁ הַבֵּינִים = עומד בין שתי הקבוצות העומדות להילחם (רש"י).
4. וַשְּׂרִיזוּן קֶשֶׁשִׁים = בגד הגנה עשוי כמין קשקשי דגים העשויים מברזל. (שלא יחדרו החצים ונח לתנועה)
5. וּמִצָּחַת נְחֹשֶׁת = כלי מלחמה ונעשה לכסות בו הרגלים (מצו"ד).
6. וְעָץ (וחץ) חֲנִיתוֹ = דִּית הַחֲנִית.
7. כְּמִנֹּר אַרְגָּיִם = כלי המשמש לאריגת בדים.
8. וְלַהֲבֵת חֲנִיתוֹ = ברזל החנית (בה הורגים).
9. הַצָּנָה = המגן.
10. מַעֲרֹכֵת יִשְׂרָאֵל = צָבָא יִשְׂרָאֵל וְהַפְּנֵה גַם לַהֲקַבֵּי"ה.
11. בָּרוּ לָכֶם = תבחרו לכם.
12. לַהֲלַחֵם אֹתִי = לנצחני.
13. חֲרַפְתִּי = קיללתי.
14. וַיַּחַדְתּוּ = פחדו מאד.
15. בֶּן אִישׁ אֶפְרָתִי = מאפרת, בית לחם.
16. זָקֵן בָּא בְּאֲנָשִׁים = אדם חשוב.
17. וּמִשְׁנָהוּ = והשני.
18. הַשֵּׁבֶס וְהַעֲרַב = שחרית וערבית כדי לבטלם מקריאת שמע (רש"י ע"פ חז"ל).
19. אֵיפֶת הַקְּלִיא = כמות מסוימת של דגן קלוי.
20. וְהָרַץ = הביאם למחנה **בריצה**.
21. חֲרִיצֵי הַחֶלֶב = גבינות.
22. לְשֵׁר הָאֶלֶף = הוא יהונתן (רש"י), קצין האחראי על אלף חיילים.
23. תִּפְקֹד לְשָׁלוֹם = דרוש בשלום.
24. וְאֵת עֲרֻבְתָם תִּקַּח = א. יפדה את משכנותיהם (רד"ק).
ב. סימן ששלוםם בסדר.
ג. גיטין (רש"י).
- ד. יקים את הערבות שיהודה (דוד) התחייב לבנימין (שאול) (מדרש שמואל).
25. נִלְחָמִים עִם פְּלִשְׁתִּים = **ערוכים** למלחמה.
26. וַיִּטֹּשׁ = עזב.
27. וַיִּשָּׂא = את המזון שבכלים.
28. הַמַּעְגָּלָה = מחנה ישראל ששמרו סביבותיו במעגל.
29. וְהַחִיל הַיָּצָא אֶל הַמַּעְרָכָה וְהָרָעוּ = באותו זמן יצאו חיילים לקרב תוך תרועות.
30. יַעֲשֶׂה חֲפָשִׁי בְּיִשְׂרָאֵל = חפשי מדברים הכתובים במשפט המלוכה (רש"י).
31. הָלָז = הזה (לשון בזוי).
32. וְהִסִּיר חֲרָפָה = יוריד הבושה.
33. מַעֲרֹכֹת אֱלֻקִּים חֲיִים = צבאות ישראל, וכן את הקב"ה.
34. דָּנָךְ = רשעותך.

שמואל א' - פרק יז' - המשך באורי מילים

35. לַמַּעַן רְאוּת הַמִּלְחָמָה יִרְדֹּתָ = באת להתענג על ראיית המלחמה (מצו"ד).

36. מָה עֲשִׂיתִי = איזו רעה עשיתי?

37. הֲלֹא דָבַר הוּא = א. רק דברים סתם אמרתי! (מצו"ד)

ב. הרי העניין כאן חשוב מאד!

38. אֵל יִפֹּל לֵב אָדָם עָלָיו = אל יפחד.

39. כִּי נַעַר אַתָּה = אינך יודע טכסיסי מלחמה.

40. וְהוּא אִישׁ מִלְחָמָה מְנַעֲרָיו = רגיל להלחם כבר מהיותו נער.

41. בְּזַקְנוֹ = בלחיו.

42. גַּם אֶת הָאָרִי גַם הִדַּב = היו 6 בעלי חיים אריה ושני גוריו, והדוב ושני גוריו (רש"י ע"פ חז"ל).

43. וַיִּלְבַּשׁ שָׂאוֹל אֶת דָּוִד מְדִיו = ע' רש"י פס' לח.

44. וַיֵּאֵל לְלָכֶת = ניסה דוד ללכת עם המדים וכלי המלחמה.

45. וַיִּקַּח מִקְלוֹ = להטעות את גלית, שיזהר מהמקל ולא מהקלע (מצו"ד).

46. וְקָלְעוּ = כלי מלחמה בו זורקים אבנים למרחוק.

47. יִסְגְּרֶךְ ה' בְּיָדֵי = ה' ייתן אותך בידי.

48. פָּגַר = חללים מתים.

49. וַיִּלְחִית הָאָרֶץ = ולא כמו שאמר גלית "לבהמת הארץ" שאינה אוכלת אדם (רש"י).

50. אֶל מִצְחוֹ = האבן עברה דרך כובע הנחושת של גלית ונכנסה למצחו (רש"י).

51. עַל פְּנֵי אֶרְצָה = נפל קדימה לקראת דוד כדי לקצר את דרכו (רש"י).

52. וַיַּחֲזֵק דָּוִד מִן = התגבר על.

53. וַיִּשְׁלַפְהָ מִתַּעֲרָה = הוציא החרב מנרתיקה.

54. וַיִּנָּסוּ = לא עמדו בתנאי, שהמפסידים יהיו עבדים (מלבי"ם).

55. וַיִּשְׁסֹוּ = בזזו.

56. וַיִּבְאֵהוּ וְרוּשָׁלַם = בסוף הביא הראש לירושלים (מלבי"ם).

57. וְאֶת פָּלְיוֹ = של גלית, שם דוד באוהלו בבית לחם.

58. בֶּן מִי זֶה הַנַּעַר אֲבָנָר? = אם דוד ממשפחת פרץ סימן שיהיה מלך אך אם ממשפחת זרח יהיה רק אדם

חשוב (רש"י).

59. חֵי נַפְשֶׁךָ הַמֶּלֶךְ אִם יִדְעֵתִי = לא ידע לענות על קושיות דואג שאמר שדוד לא ראוי לבא בקהל ישראל

(רש"י).

60. שָׂאֵל אֶתָּה בֶּן מִי זֶה הָעָלָם? = נתעלמה מאבנר ההלכה ובא לבית המדרש לשאול ושם אמרו לו: "כך

מקובלני מבית דינו של שמואל הרמתי מואבי ולא מואבית עמוני ולא עמונית", וע"כ ראוי דוד לבוא בקהל ישראל.

61. בֶּן מִי אֶתָּה הַנַּעַר? = מהו יחוסך? מאיזו משפחה אביך כי הרי תהיה חתן לביתי!

62. בֶּן עֲבָדָךְ יִשִּׁי בֵּית הַלְחָמִי = העיקר שאבי עבד של המלך ומקבל מרותו (מלבי"ם).

שמואל א' - פרק י"ז
שאלות חזרה (עם הספר)

ענין 1: שאלו ישראל מפחדים מגלית המחרף מערכות ישראל. (פס' א-יא)

1. הפלשתים חנו בין _____ ובין _____ וישראל חנו ב _____ לקראת המלחמה ביניהם.
2. תאר את גלית: א. גבהו _____ ב. על ראשו חבש _____ ג. על גופו לבש _____ ד. על רגליו שם _____ ה. בין כתפיו שם _____ ו. להב חניתו שקלה _____ ז. ולפניו הלך אדם עם _____
3. מה הציע גלית לישראל?
4. מה התכוון גלית באומר: "הלא אנוכי הפלישתי"? (סוף רש"י ח')
5. מדוע פחדו שאלו והעם מדבריו?

ענין 2: דוד עוזב את צאנו והולך אל אחיו למלחמה במצות אביו. (פס' יב-כב)

6. מה ידוע לנו מסוף פס' יב על אישיותו של ישי? א. _____ ב. _____
7. מי מבני ישי הלכו עם שאלו למלחמה? א. _____ ב. _____ ג. _____
8. מה עשה דוד באותו זמן? (טו) _____
9. א. כמה ימים עמד גלית וקילל את ה' וישראל? _____ ב. מדוע חרף "השכם והערב"? (רש"י טז) _____
10. מה ציוה ישי את דוד להביא לאחיו במלחמה? א. _____ ב. _____ ג. ולדרוש ב _____ ד. ולשר האלף ציוהו להביא _____ ה. מי הוא "שר האלף" לדעת רש"י? _____
11. **השלם על פי פס' כ, כב:** דוד הפקיד _____ על צאנו בשדה ובא למעגלה. אח"כ מפקיד _____ על כליו, ועל האוכל שהביא לאחיו אחר רץ ל _____ ובא אל אחיו ושואל ב _____.

ענין 3: דוד שומע את קללת גלית, מוכיח את העם, ובדבורו מכעיס את אליאב. (פס' כג-ל)

12. מה עשו ישראל בראותם את גלית? א. _____ ב. _____
13. מה דברו העם ביניהם על המתנות שיקבל מי שיכה את גלית? (פס' כה) _____
14. כיצד הוכיח דוד את העם על דבורם זה? (פס' כו) _____
15. הוכח את מידתו הרעה של אליאב. (פס' כח) _____
16. מה השיב דוד על טענת אליאב? (פס' כט) _____
17. העם לא הביין את דברי דוד ולכן השיבו לו: (פס' ל) _____

שמואל א' - פרק יז' - המשך שאלות חזרה (עם ספר)

ענין 4: דוד מתכוון לקראת מלחמתו נגד גלית. (פס' לא-מ)

18. א. מה אמר דוד לשאול לאחר שלקחוהו אליו? (לב) 1. _____
 _____ 2.
 ב. הוכח מפס' לבי על ענותנותו של דוד! _____
19. מדוע חשב שאול שדוד לא יוכל להלחם בגלית? א. _____
 _____ ב.
20. א. מה ענה לו דוד? (לד-לה) _____

 ב. דוד סיפר לשאול, בפס' לו - לו כיצד הכה את הארי והדוב? האם כדי להתגאות?
 ג. אם כן מדוע סיפר? _____
21. האם הסכים שאול שדוד ילך להלחם בגלית? _____ כיצד ברכו?

22. א. במה הליבש שאול את דוד? _____
 ב. מדוע הסיר דוד מעליו את כל המלבושים? _____
23. א. מה לקח דוד עמו, לקראת מלחמתו עם גלית? (מ) 1. _____
 _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____
 ב. מדוע לקח דוד מקל בידו? _____

ענין 5: דוד הורג את גלית ומנוסת הפלשתים. (פס' מא-נד)

24. א. כיצד קילל גלית את דוד? _____
 ב. כיצד ליגלג גלית על דוד? (מד) _____
25. מה ענה לו דוד?
 א. לפי פס' מה. _____
 ב. לפי פס' מו. _____
 ג. לפי פס' מז. _____
26. תאר כיצד הרג דוד את גלית? (מח-נא) _____

27. האם הפלשתים קיימו את התנאי שהתנה גלית לפני הקרב?

28. א. לפי פס' נו להיכן הביא דוד תחילה את ראש גלית? _____
 ב. לפי משמעות פס' ו בפרק יח, היכן סבב דוד עם הראש? _____
 ג. להיכן הביאו לבסוף? (פס' נד) _____
29. א. לפי פס' נד, היכן שם דוד את כליו של גלית? _____
 ב. לפי פרק כא פס' יי, היכן שם דוד את חרבו של גלית? _____

שמואל א' - פרק י"ז - המשך שאלות חזרה (עם ספר)

ענין 6: שאל מברר את יחוסו של דוד. (פס' נה-סוף)

30. א. מתי שאל שאל את אבנר "בן מי זה הנער"? (פס' נה) _____
 ב. מדוע שאל שאל שאלה זו, הרי ידע שדוד בנו של ישי, כי הרי אהבהו "מאד" והרי גם ביקש מישי (בפרק טז פס' ב) שדוד ישרתהו בקביעות? כדי לענות עיין בפרקנו תחילת רש"י פסוק נ"ה.

- ג. מה ענה אבנר לשאל? (נה) _____
 ד. מי כן ידע את יחוסו של דוד וטען שאסור לדוד אפילו לבוא בקהל ישראל (=לשאת ישראלית)? (רש"י פסוק נה) _____
 ה. מה שמע עמשא בן יתר בבית דינו של שמואל הרמתי? (ע"פ הגמרא) _____

31. לפי חז"ל, מה התכוון שאל כששאל את אבנר שוב: "בן מי זה העלם"? (רש"י פס' נו)

32. א. מתי שאל שאל את דוד בפס' נח: "בן מי אתה הנער"? _____
 ב. מדוע שאל שאל שאלה זו בפעם השלישית? _____
 ג. מה השיב דוד על שאלה זו? _____

בהצלחה!!!

שמואל א' - פרק יח'

באורי מילים

1. נקְשָׁרָה = נפשם התחברה מרוב אהבה אחד לשני.
2. בָּהֶבְתּוּ = בגלל אהבתו.
3. וַיִּתְפָּשֵׁט = הסיר מעליו.
4. וַעַד חֲרָבוֹ = יהונתן נתן אפילו את חרבו.
5. וַיֵּצֵא דָוִד = יָצָא לְמִלְחָמוֹת.
6. יִשְׁפִּיל = פעל ע"י שיכלו **והצליח**.
7. עַל אֲנָשֵׁי הַמִּלְחָמָה = מפקד על החיילים.
8. וַיְהִי בְּבוֹאָם = לביתם.
9. וְהַמְחֹלוֹת = א. בריקודים. ב. בכלי שיר.
10. וּבִשְׁלֵשִׁים = כלי נגינה בעל שלושה מיתרים (מצו"ד).
11. הַמְשַׁחֲקוֹת = המשמחות בצחוק ובשמחה (מלבי"ם).
12. בְּאֶלְפֹ = בהרבה אלפים של פלשתים (מצו"ד).
13. בְּרִבְבֹתָיו = בעשרות אלפים. (רבבה = 10,000).
14. וַעֲדֹ לֹא אֶךְ הַמְלוּכָה = מה חסר שיתנו לו? את המלוכה?
15. עוֹיִן (עון) = א. מביט בו בעין רעה. ב. מעיין וחושב עליו דברים רעים.
16. וַתִּצְלַח רוּחַ אֱלֹקִים כְּעָה אֶל שָׁאוּל = עברה על שאול רוח שטות מה'.
17. וַיִּתְנַבֵּא בְּתוֹךְ הַבַּיִת = היה מדבר דברי **שטות** (מצו"ד).
18. וַיִּטֵּל = זרק, הטיל.
19. אָפָה בְּדוֹד וּבְקִיר = הכאה חזקה שתחלוף דרך דוד ותכנס אח"כ בקיר (מצו"ד).
20. וַיִּסֵּב = הסתובב כדי להינצל. (בהשגחת ה' - מלבי"ם)
21. פְּעָמַיִם = 2 פעמים שאול הטיל בו את חניתו.
22. וַיִּשְׁמְהוּ לוֹ שֵׁר אֶלְף = עשהו רק שר אלף כדי להשפילו.
23. וַיֵּצֵא וַיָּבֵא = הנהיגם.
24. וַיִּגֵּר מִפְּנֵיו = פחד ממנו מאד.
25. מִי אֲנִי? = אני שפל.
26. וַיְמִי חַיִּי = חיי אינם חשובים.
27. מִשְׁפַּחַת אָבִי בְּיִשְׂרָאֵל = משפחת אבי דלה וצעירה (מצו"ד).
28. חֶתָן לְמֶלֶךְ = הבעל של בת המלך.
29. בָּעֵת תֵּת אֶת מֶרֶב = כשהגיע הזמן לתת את מרב לדוד אז...
30. וַיִּשֶׁר הַדָּבָר בְּעֵינָיו = שאול חשב שע"י כך תהיה יד הפלשתים בדוד.
31. וַתְּהִי לוֹ לְמוֹקֵשׁ = ע"י נישואיו יצטרך להלחם בפלשתים ואולי הם יפגעו בו.
32. בְּשִׁתַּיִם תִּתְחַתֵּן בִּי הַיּוֹם = בחר אחת **משתי** בנותיי לאישה.
33. בָּלֵט = בשקט.
34. הַתְּחַתֵּן בְּמֶלֶךְ = עם בת המלך.
35. הַנִּקְלָה בְּעֵינֵיכֶם = האם קל הדבר בעיניכם?
36. אִישׁ כֵּשׁ וְנִקְלָה = מסכן ולא מכובד. (מכאן ראייה ששאול לא העשירו אע"פ שהרג את גלית).

פְּסוּקִים לְשִׁנוֹן: א', ז', יח'.

37. בְּמִקֵּר = מה שנותן החתן לאבי כלתו.

שמואל א' - פרק י"ח
שאלות חזרה (עם ספר)

ענין 1: אהבת דוד ויהונתן וכריתת הברית בניהם (א-ד)

1. איזה מאורע גרם שדוד ימצא חן בעיני יונתן ומאז יהונתן התחיל לאהבו?

2. מה השתנה בחיי דוד לאחר נצחונו על גולית? (ב)

3. מה נתן יהונתן לדוד כאות לאהבתו אותו?

א. _____ ב. _____ ג. _____

ד. _____ ה. _____

ענין 2: דוד מתמנה לפקד על אנשי המלחמה, העם אוהבו אך שאול מקנא בו (ה-טז)

4. מדוע שם שאול את דוד על אנשי המלחמה?

5. מי מלבד העם שמח על מנוי זה?

6. מה שרו הנשים כשחזר שאול מהמלחמה?

7. מדוע שירתן גרמה לשאול לכעוס ולהיות עוין לדוד?

8. איזה שינוי חל בשאול ממחרת יום החזרה מהמלחמה? (ט-י)

9. מה גרמה הרוח הרעה לשאול? (יא)

10. מדוע פחד שאול מדוד?

11. א. מה ניסה שאול לעשות לדוד לאחר כשלונו בהטלת החנית? (יג)

ב. מדוע נכשל גם נסיון זה?

12. כתוב את הבטויים המראים על פחדו של שאול מדוד! (י"ב) א.

ב. (ט"ו)

13. מדוע אהב העם את דוד?

ענין 3: דוד נלחם בפלישתים כדי לקבל את מירב, אך היא נתנת לעדריאל המחולתי. (יז-יט)

14. א. מה ביקש שאול מדוד תמורת נתינת ביתו מירב לדוד?

ב. מדוע ביקש שאול דוקא דבר זה?

15. מדוע בעצם היה צריך דוד לקבל את מירב חינם?

16. א. כיצד הגיב דוד על בקשתו של שאול?

ב. על איזו מידה של דוד אפשר ללמוד מתשובתו זו? מידת ה

17. א. למי נתן שאול את מירב לאישה?

ב. כיצד יכל שאול לעשות זאת, הרי התקדשה לדוד?

שמואל א' - פרק יח' - המשך שאלות חזרה (עם ספר)

ענין 4: דוד מקבל את מיכל לאחר הבאת ערלות פלשתים לשאול. (כ-ל)

18. מדוע שמח שאול שבתו מיכל התאהבה בדוד? _____

19. כיצד הגיב דוד בשמעו מעבדי שאול שהמלך חפץ שיתחתן עם מיכל? _____

20. איזו הבטחה נוספת לא קיים שאול לדוד? (עיין ברש"י).

21. מדוע דרש שאול מדוד דוקא 100 ערלות פלשתים כמוהר עבור נתינת מיכל?

22. מדוע הביא דוד לשאול 200 ערלות ולא הסתפק ב 100 כפי שנדרש? _____

23. כיצד ידע שאול ש "ה' עם דוד"? _____

בהצלחה!

שמואל א' - פרק י"ט**באורי מילים**

1. וְאֵנִי אֲדַבֵּר בְּךָ = עליך.
2. וְרֵאִיתִי מָה = ואראה מה יגיד.
3. אֶל יַחְטָא הַמֶּלֶךְ בְּעֵבְדוֹ בְּדוֹד = אל תהרגהו.
4. וַיִּשֶׂם אֶת נַפְשׁוֹ בְּכַפּוֹ = הסתכן.
5. בְּדָם נָקִי = דוד לא חטא!
6. לְהַפּוֹת בְּחַנִּית בְּדוֹד וּבְקִיר = להכות ע"י החנית בדוד ויגיע עד הקיר.
7. וַיִּפְטַר = הלך.
8. וַיִּמְלֹט = ברח.
9. מִלְּאֲכִים = שליחים.
10. מִמְּלֹט אֶת נַפְשׁוֹ = בורח.
11. בְּעַד הַחֲלוֹן = דרך החלון.
12. הַתְּרַפִּים = פסל בדמות אדם (לזיכרון).
13. אֶל הַמִּיטָה = במיטה.
14. כְּבִיר הָעֵזִים = נאד עשוי מעור עזים.
15. רִמְתָּנִי = רימית אותי.
16. בְּנִיּוֹת (בנויות) בְּרֵמָה = א. שכונה בעיר רמה.
ב. התעסקו בלימוד הלכות בית המקדש שהוא "נויו של עולם" (מדרש).
17. לְהַקִּיתָ = קבוצה.
18. נָצַב עֲלֵיהֶם = ממונה עליהם ללמדם נבואה (מצו"ד).
19. וַיִּפְשֹׁט גַם הוּא בְּגָדָיו = החליף את בגדי מלכותו לבגדים פשוטים.
20. עָרַם – מבגדי מלכותו כי נבואה שורה רק על אדם ענו.

פסוקים לשינון: ב', ו', י', יג', יט'

שמואל א' - פרק כ'

באורי מילים

1. כי מבקש את נפשי = רוצה להמיתני.
2. ולא יגלה את אָזְנִי = ולא יספר לי את סודו.
3. אין זאת = זה לא נכון מה שסיפרת.
4. כִּפְשֵׁעַ בֵּינִי וּבֵין הַמָּוֶת = פסיעה אחת הפרידה ביני לבין מותי.
5. מה תֹאמַר נִפְשֶׁךָ? = מה תבקש?
6. הִנֵּה חֲדָשׁ מִחָר = מחר חל ראש חודש.
7. לְאָכַל = סעודת ראש חודש.
8. הָעֶרֶב הַשְּׁלִישִׁית = הערב של יום השלישי (רש"י).
9. אִם פָּקֵד וּפְקֻדָּנִי = אם יזכר בי.
10. נִשְׁאֵל נִשְׁאֵל מִמֶּנִּי = בקש ממני רשות.
11. זָבַח הַיָּמִים = קרבן מוסף ראש חודש או קרבן שְׁלָמִים שהיו מביאים פעם בשנה.
12. אִם כֹּה יֹאמַר טוֹב = אם שְׁאוּל יאמר: טוב.
13. שְׁלוֹם לְעַבְדְּךָ = לדוד לא יארע כל רע.
14. וְאִם חָרָה יַחֲרָה = אם יכעס.
15. דַּע כִּי כָלֵתָ הַרְעָה מֵעַמּוֹ = תדע ששאוּל החליט לעשות לך רע.
16. כִּי בְּבְרִית ה' הִבְאֵתָ = כרתנו ברית חזקה ביננו.
17. לָמָּה זֶה תִּבְיָאֲנִי = למה תגרום לי שאביך שאול יהרגני?
18. מַה יַעֲנֶךָ אֲבִיךָ קִשָּׁה = מה השיב לך אביך שאול אפילו דברים רעים.
19. כַּעַת מָחָר הַשְּׁלִישִׁית = ביום השלישי מהיום באותה שעה.
20. וְהִנֵּה טוֹב אֶל דָּוִד = ויתברר שיחס שאול טוב לדוד.
21. וְלֹא אֶזְ = ואם יתברר שיחס שאול רע לדוד.
22. אֲשַׁלַּח = להודיע לך ע"י שליח.
23. כִּי יִיטֹב אֶל אָבִי אֶת הַרְעָה עֲלֶיךָ = אני אדבר עליך רעה לפני אבי ואם אראה שזה ימצא חן בעיניו, זה סימן שהוא שונא אותך (מלבי"ם).
24. וְלֹא אִם עוֹדְנִי חִי = לא יהיה ה' עימד אם אהיה חי ולא תעשה איתי חסד (מלבי"ם).
25. וְלֹא תִכְרִית אֶת חֲסֶדְךָ מֵעַם בֵּיתִי = לא תהרוג צאצאי.
26. וּבִקֵּשׁ ה' מִיַּד אֲבִי דָוִד = יבקש ה' העון מבית דוד (רש"י).
27. וְנִפְקְדָתָּ = ונוכרת. (ואז יראו שאתה חסר!)
28. כִּי יִפְקֹד מוֹשְׁבֶךָ = כסאך ישאר ריק.
29. וְשַׁלַּשְׁתָּ = ביום השלישי.
30. תִּרְדַּד מֵאֵד = תסתתר.
31. בְּיוֹם הַמַּעֲשָׂה = יום חול.
34. לְשַׁלַּח לִי לְמִטְכָּה = שְׁיִרִיתִי לכוון המטרה.
35. לְעֵלָם = לנער.
36. כִּי שַׁלַּחְךָ ה' = ה' אומר לך לברוח.
37. וְהַדְּבַר אֲשֶׁר דִּבַּרְנוּ = הברית שכרתנו.
38. ה' בֵּינִי וּבֵינְךָ = ה' יהיה העד.
39. אֶל (על) הַלֶּחֶם = לסעודה.
40. אֶל מוֹשֵׁב הַקִּיר = בראש השלחן ליד הקיר.
41. מִקְרָה הוּא = אולי דוד נטמא.
42. הַחֲדָשׁ הַשְּׁנִי = יום השני של ר"ח.
43. עַד בֵּית לָחֶם = ללכת לבית לחם.
44. בֶּן נְעוּת הַמְּרָדוֹת = יונתן בן לאשה מופקרת הראוייה לקבל מכות.
45. לֹא תִכּוֹן = מלכותך לא תהיה מוכנה.
46. וְיִטָּל = זרק.
47. הַכְּלֵמוֹ = ביישו.
48. כִּי כָלָה הָיָא מֵעַם אֲבִיו = שאול החליט להורגו.
49. לְמוֹעֵד דָּוִד = לזמן שקבע להיפגש עם דוד.
50. מוֹרָה = יורה.
51. הַחֲצִי = החץ שנורה.
52. לְהַעֲבֹר = שהחץ יעבור את הנער.
53. מֵאֲצֵל הַנֶּגֶב = מאחורי המסתור (האבן).
54. הַגְּדִיל = הרבה לבכות.

32. האָבן האָזל = אבן לסימון הולכי הדרכים.

33. צָדָה אֹרְחָה = אָרְחָה את החץ הצידה.

שמואל א פרק י"ט - כ'

שאלות חזרה (עם ספר)

ענה על השאלות הבאות:

פרק י"ט:

1. א. כיצד שיכנע יהונתן את שאול שישבע לו שלא ימית את דוד?
 1. _____
 2. _____
- ב. הוכח ששאול לא קיים את שבועתו!
 1. _____
 2. _____
 3. _____
2. כיצד הצליחה מיכל אשת דוד להציל את בעלה מידי שאול?
 1. _____
 2. _____
3. מדוע פשט שאול את בגדיו כשהתנבא בבית שמואל ברמה?
 1. _____
 2. _____

פרק כ':

4. הסבר: "אם כה יאמר: טוב, שלום לעבדך, ואם חרה יחרה לו, דע כי כלתה הרעה מעמו".
 1. _____
5. על אלו אנשים צדיקים נאמר בפרקי אבות שאהבו זה את זה: "אהבה שאינה תלויה בדבר ומשבטל דבר לא בטלה האהבה"?
 1. _____
6. כיצד ידע יהונתן "כי קָלָה היא מעם אביו (=החליט) להמית את דוד"?
 1. _____

בהצלחה!!!

שמואל א' - פרק כא'

באורי מילים

1. וַיִּקַּם וַיֵּלֶךְ = הסתלק, ברח.
2. נָבָה = העיר נוב בה היה המשכן (עיר בשבט בנימין).
3. וַיַּחֲרֹד = בא לפניו בחרדה.
4. אִישׁ אֶל יַדְעַ מְאוּמָה = אף אחד לא ידע שבאתי לכאן.
5. יוֹדְעֵתִי = הודעתני להם שיהיו שם.
6. אֶל מְקוֹם פְּלִנִי אֶלְמוּנִי = שיחכו לי במקום מסויים.
7. מַה יֵשׁ תַּחַת יָדְךָ = מה נמצא אצלך?
8. אוֹ הַנְּמָצָא = או תן לי כל דבר אחר שיש לך.
9. אֵין לָחֶם חַל = אין לחם פשוט שאין בו קדושה.
10. לָחֶם קָדֹשׁ = ישנו לחם הפנים שהוא קודש.
11. אִם נִשְׁמְרוּ הַנְּעָרִים אַךְ מְאֻשָּׁה = אם הנערים טהורים שלא נגעו באשה ולא נטמאו.
12. כִּי אִם אִשָּׁה עֲצָרָה לָנוּ = מנועה מאיתנו כי עזבנו "תמול שלשום" (=מזמן) את הבית.
13. וְהוּא דָרְךָ חַל = אפשר לאכול את לחם הפנים שהורידו מהשלחן כמו חולין.
14. וְאֵף כִּי הַיּוֹם יִקְדָּשׁ בְּכָלִי = אפילו שלחם פנים זה הורד רק עכשיו מהשלחן, הוא חולין.
15. לָחֶם חֹם בְּיוֹם הַלְקָחוֹ = אפילו שהלחם נאפה מערב שבת, נשמר חם כמו ביום שנאפה.
16. אֲבִיר הַרְעִים = 1. רש"י: אב בית דין.
 2. מצודת ציון: אדם חזק, גדול וחשוב.
 3. מצודת דוד: האחראי על הרועים של שאול.
17. כִּי הָיָה דָבָר הַמְלֶךְ נְחוּץ = מהרתי בגלל פקודת המלך ולכן לא לקחתי כְּלִי מלחמה.
18. לוֹטָה בַּשְּׂמֶלֶה = מכוסה בבגד.
19. זוֹלְתָה = חוץ ממנה.
20. יַעֲנוּ בַמַּחְלוֹת = הנערות שרו לקראת דוד, אחרי שהרג את גלית.
21. וַיִּשָּׂם ... בְּלִבּוֹ = חשב דוד כיצד יציל את נפשו.
22. וַיִּשְׁנוּ אֶת טַעְמוֹ = שינה את דיבורו.
23. וַיִּתְהַלֵּל = השתטה = עשה עצמו שוטה ומשוגע.
24. וַיִּתְּנוּ עַל דְּלֹתוֹת הַשַּׁעַר = צייר, כתב וקשקש על שערי דלתות בית אכיש.
25. וַיּוֹרֵד רִירוֹ = הוריד רוק על זקנו.
26. חֶסֶר מְשֻׁנְעִים אֲנִי? = וכי חסר לי אנשים משוגעים? (לפי חז"ל: אשתו ובתו היו משוגעות).
27. לְהִשְׁתַּגֵּעַ עָלַי? = להשתגע אצלי בביתי?

שמואל א' - פרק כ"א
שאלות חזרה (עם ספר)

א. ענה על השאלות הבאות:

- (1) מדוע אחימלך חרד כשראה את דוד? _____

- (2) אילו דברים נתן אחימלך לדוד? _____
- (3) א. מי עוד היה בנוב וראה שדוד נפגש עם אחימלך? _____
ב. מה היה תפקידו (לפי הכתוב)? _____
ג. הבא שני הסברים לכך: _____
(1) _____ (2) _____
- (4) "וירא מאוד (דוד) מפני אכיש".
א. מדוע פחד? _____
ב. כיצד ניצל ממנו? _____

ב. מי אמר למי?

- (1) "איש אל ידע מאומה את הדבר אשר אנכי שולחך": _____ אל _____
- (2) "אין כמוה תננה ליי": _____ אל _____
- (3) "לזה יענו במחולות לאמר הכה שאול באלפיו": _____ אל _____
- (4) "הזה יבוא אל ביתי": _____ אל _____

ג. באר את המלים הבאות:

- (1) יודעתי = _____ (4) לוטה בשמלה = _____
- (2) לחם חול = _____ (5) ויתו = _____
- (3) וישנו את טעמו = _____ (6) להשתגע עָלַי = _____

ד. השלם הפסוקים הבאים:

- (1) (ח') "ושם _____ מעבדי _____ ביום ההוא נעצר לפני _____ ושמו _____
_____ אביר _____ אשר _____".
- (2) (יד) "וישנו את _____ בעיניהם _____ בידם ויתו על _____ השער ויורד _____ אל _____".

חדשולמודים\נביא\שמואל א\כך שמואל א\שלמי שלמה.doc
תלמוד תורה מורשה

L:\dat&

ב"ה,

שם: _____ משפחה: _____ כתה: _____

שמואל א' - פרק כב'ביאורי מילים

- 1) מִשָּׁם = מגת
- 2) כָּל אִישׁ מְצוּק = אנשים שיש להם צרות
- 3) וְכָל אִישׁ אֲשֶׁר לוֹ נָשָׂא = מלוה (הדורש את הלואתו חזרה!)
- 4) מֵר נָפֶשׁ = א. עני (מצו"ד)
ב. בעל יסורים
- 5) וַיִּנְחַם אֶת פְּנֵי ... = דוד הוליד את הוריו ואחיו אל מלך מואב
- 6) כָּל יָמֵי הָיִית דָּוִד בְּמַצוּדָה = סמוך למואב, וכשיצא דוד משם ליער חרת - הרגם מלך מואב.
(רש"י ע"פ תנחומא)
- 7) נוֹדַע דָּוִד = דוד נשמר ממנו לבל יפול בידי
- 8) כִּי קִשְׁרָתְכֶם בְּלָכֶם עָלַי = התחברתם יחד למרוד בי
- 9) וַאֲיִן גִּלְהָ אֶת אֲזָנֵי = אף אחד אינו מגלה לי
- 10) בְּכָרֶת בְּנֵי = שיונתן כרת ברית עם דוד
- 11) וַאֲיִן חֲלָה מִכֶּם עָלַי = אף אחד אינו כואב את כאבי
- 12) הַקִּים בְּנֵי אֶת עֲבָדַי עָלַי = בני סייע לדוד כנגדי
- 13) לְאַרְבַּב = להרגני
- 14) וְהוּא נָצַב = ממונה על עבדי שאול
- 15) וַיִּשְׁאַל לוֹ בַּה' = באורים ותומים
- 16) וַחֲתַן הַמֶּלֶךְ = דוד התחתן עם מיכל בת שאול המלך
- 17) וְסָר אֶל מִשְׁמַעְתָּךְ = מצית לפקודותיך
- 18) הַיּוֹם הַחֲלַתִּי לְשָׂאֵל (לשאול) לוֹ בְּאַלְקִים? = וכי רק היום שאלתי עבורו באו"ת הרי הוא אדם שהצבור צריך לו כי היה מפקד ולכן הותר לי לשאול עבורו באורים ותומים?
- 19) חֲלִילָה לִי = שִׁשְׂאֲלַתִּי עֲבוּרוֹ בְּאוּרִים וְתוּמִים, יחשב לי כמרד במלך!
- 20) אֵל יִשָּׂם הַמֶּלֶךְ בְּעַבְדּוֹ = אתה שאול המיחס לי דבר אשמה, אל תאשים בכך את כל משפחתי.
- 21) בְּכָל זֹאת = לא ידעתי שאתה רוצה לתופסו!
- 22) לְרָצִים הַנִּצְבִּים עָלָיו = אבנר ועמשא (רש"י)
- 23) סִבּוֹ = לכו מפה ותמיתו את כהני נוב שם
- 24) וְלֹא אָבוּ ... לְשַׁלַּח אֶת יָדָם לִפְגָּע ... = סרבו להרגם כי דרשו: "כל איש אשר ימרה את פיך ... יומת רק חזק ואמץ" - "רק" - למעט דבר עבירה וכאן הכהנים אינם חייבים מות (רש"י ע"פ חז"ל) (והם אבנר ועמשא).
- 25) לְדוֹאֵג (לדויג) = נשתנה שמו, אמר לו: "נתפסת כדג, אתה הלשנת עליהם אתה הרוג אותם" - (רש"י)
- 26) נִשָּׂא אֶפּוֹד בָּד = כל אחד לבש, כי אפוד - מלבוש מכובד אותו ילבשו עובדי ה'.
- 27) מְעוֹלָל - תינוק שנולד.
- 28) אֲנֹכִי סִבְתִּי בְּכָל נֶפֶשׁ בֵּית אֲבִיךָ = אני גרמתי למוות משפחתך (בכך שלא נזהרתי מדואג).
- 29) אֲשֶׁר יִבְקֹשׂ אֶת נַפְשִׁי = מי שירצה להרגני.
- 30) כִּי מִשְׁמַרְתָּ אֶתְּהָ עֲמָדִי = תהיה תחת שמרתי כדי שלא יהרגוך.

פסוקים לשינון: ב, יד, כב

חדשולמודים\נביא\שמואל א\כך שמואל אשלמי שלמה.doc
תלמוד תורה מורשה

L:\data\

ב"ה,

שם: _____ משפחה: _____ כתה: _____

שמואל א' - פרק כ"ב
שאלות חזרה - (עם ספר)

א. ענה על השאלות הבאות:

- (1) א. מי היו האנשים שהצטרפו אל דוד למערת עדולם? _____
ב. כמה הם היו? _____
- (2) א. מה אמר שאול לעבדיו כשישב תחת האשל בגבעה? _____
ב. מדוע? _____
- (3) א. מי מעבדי שאול רצה לעזור לו? _____
ב. מה אמר אדם זה לשאול (לפרט)? _____
ג. על איזה איסור חמור עבר אדם זה? _____
- (4) א. את מי ציוה שאול בתחילה לפגוע באנשי נוב? _____
ב. מדוע לדעתם יכלו לסרב לעשות את פקודת המלך? _____
ג. מי כן הסכים להורגם? _____
- (5) א. מי הצליח לברוח מנוב? _____ ב. לאן ברח _____
ג. איזה דבר חשוב ביותר הצליח אדם זה לקחת עמו? _____

ב. מי אמר למי?

_____ אל _____	(1) "כי הקים בני את עבדי עלי" -
_____ אל _____	(2) "ומי בכל עבדך כדוד נאמן" -
_____ אל _____	(3) "כי לא ידע עבדיך בכל זאת" -
_____ אל _____	(4) "כי משמרת אתה עמדי" -

שמואל א' / פרק כ"ג**באורי מילים**

1. שָׁסִים = בוזזים ומשחיתים.
2. וַיִּשְׁאַל = באורים ותומים.
3. יִרְאִים = פוחדים.
4. וְאָף כִּי גִלַּךְ קַעֲלָה = ק"ו שפוחדים אנחנו ללכת לקעילה.
5. וַיִּנְהַג = הובילם.
6. אֶפֶוד יָרַד בְּיָדוֹ = בא אל דוד עם האפוד של הכהן הגדול.
7. נָכַר אֶתֹּו = א. לשון נכרי ב. הסגירו.
8. נִסְגָּר לְבֹא... = הסגיר עצמו.
9. בָּעִיר דָּלְתִים וּבְרִיחַ = בהיכנסו לעיר מבוצרת.
10. וַיִּשְׁמַע = אסף.
11. לְצוֹר אֶל דָּוִד = לעשות עליו מצור.
12. מִחְרִישׁ הָרְעָה = חושב לעשות לו רעה.
13. הַגִּישָׁה הָאֶפֶוד = הבא האו"ת לשאול בה'.
14. לְשַׁחַת לְעִיר בְּעֵבֹרִי = להרוס את קעילה בגללי.
15. הַיִּסְגָּרְנִי = ימסרוני לידי שאול?
16. וַיִּתְּהַלְכוּ בְּאֶשׁ יִתְהַלְכוּ = ממקום למקום.
17. וַיִּחְדַּל לְצֵאתָ = ביטל מחשבתו לצאת לתפסו.
18. בְּמִצְדֹת = מקום גבוה מבוצר.
19. וַיִּחְזַק אֶת יָדוֹ בְּאֵלְקִים = עודדו.
20. לְמִשְׁנָה = סגן.
21. לְפָנָי ה' = לפני האורים ותומים (מצו"ד).
22. וְלָנוּ הַסְּגִירוֹ = ועלינו להסגירו למלך.
23. הַכִּינוּ עוֹד = דרשו היטב, חפשו.
24. עָרִים יַעֲרִם = מתנהג בערמה.
25. אֶל נָכוֹן = כשתדעו בוודאות היכן הוא.
26. אֶלְפֵי יְהוּדָה = ערי יהודה.
27. נִחְפְּזוּ = מיהר.
28. עֲטָרִים = מקיפים.
29. מִהֲרָה וְלֵכָה = חזור למקומך!
30. סָלַע הַמַּחְלָקֹת = א. הסלע נחלק לשנים וכך ניצל דוד.

פסוקים לשינון: ו, יז, כח

ב. נחלק ליבו של שאול לשתי אפשרויות: לשוב למקומו ולהלחם בפלישתים ובכך להציל את ישראל ואז ינצל דוד, או להשאר לתפוס את דוד ובכך ולסכן את ישראל (שאול בחר באפשרות הראשונה!)

חדשולמודים\נביא\שמואל א\כך שמואל א\שלמי שלמה.doc
תלמוד תורה מורשה

L:\data\

ב"ה,

שם: _____ משפחה: _____ כתה: _____

שמואל א' - פרק כ"ד**באורי מילים**

1. בְּמַצְדוֹת = מקום משומר להתחבא ולהתגונן. (יש תנכ"ים שמילה זו מופיעה בפסוק האחרון בפרק כ"ג)
2. מֵאֲחֵרֵי פְּלִשְׁתִּים = מלרדוף אחריהם.
3. אִישׁ בְּחֹר = אנשי מלחמה מובחרים.
4. צוּרֵי הַיַּעַלִּים = הסלעים עליהם קיפצו היעלים.
5. גְּדֵרוֹת הַצֶּאֱן = הדיר שהצאן רבצו בו. (מצו"צ)
6. לְהִסֵּךְ אֶת רֶגְלָיו = לעשות את צרכיו.
7. בְּיַרְפְּתֵי הַמַּעְרָה = בקצה המערה.
8. הִנֵּה הַיּוֹם אֲשֶׁר אָמַר ה' אֵלֶיךָ = כאילו אמר לך. (באמת ה' לא אמר כך!)
9. אֵיבֶךָ (איביך) = האויב שלך.
10. בְּלֹט = בשקט.
11. וַיֵּךְ לֵב דָּוִד אֹתוֹ = התחרט.
12. וַיִּשְׁסַע דָּוִד אֶת אֲנָשָׁיו = הפסיק את דבריהם. (שדברו להרוג את שאול)
13. וַיִּקַּד = כרע כדי להשתחוות. ולפי המצו"ד - כפף את קדקדו.
14. דִּבְרֵי אָדָם = זה דואג. (רש"י)
15. וַתִּחַס עֲלֶיךָ = נפשי חמלה עליך.
16. וְאַתָּה צָדָה אֶת נַפְשִׁי לְקַחְתָּהּ = אורב לי להרגני.
17. וַיֵּדִי לֹא תִהְיֶה בְּךָ = לא אכה אותך.
18. מִשַּׁל הַקְּדָמָנִי = משל קדמונו של עולם והכוונה לתורת ה'. (רש"י)
19. מִרְשָׁעִים יֵצֵא רָשָׁע = הקב"ה מזמן לרשע שיפול ביד רשע כמוהו (עי' שמות כ"א, י"ג) (רש"י)
20. פָּרַעַשׁ = כינה הקופצת ממקום למקום.
21. אֲשֶׁר סָגְרָנִי ה' בְּיָדְךָ = נתן ה' אותי בידך.
22. יָדַעְתִּי כִּי מֶלֶךְ תִּמְלֹךְ = סימן מסר לו שמואל, שמי שיקרע את מעילו ימלך תחתיו. (רש"י)
23. וְקָמָה בְּיָדְךָ = תוכל למלך על ישראל.
24. אִם תִּכְרִית = שלא תהרוג

פסוקים לשינון: ו, ז, טו, כ"א.

שמואל א' - פרק כ"ה

באורי מילים

1. ומעשהו = מלאכתו.
2. גדול = עשיר.
3. טובת שקל = בעלת שכל טוב.
4. והאיש קשה = בעל מדות רעות.
5. ורע מעללים = בעל מעשים רעים.
6. והוא כליבי (כלבו) = ממשפחת כלב. (רש"י)
7. כה לחי = ברכוהו: כה יהיה לשנה הבאה גוזז. (רש"י)
8. לחי = טוב וקיים. (רש"י)
9. ואתה שלום = כן תהיה לארך ימים.
10. לא תקלמנום = לא בישנו אותם.
11. ולא נפקד להם מאומה = לא נחסר להם דבר.
12. הנערים = נערי דוד.
13. כי על יום טוב באנו (בנו) = יום שמחת גזזת הצאן.
14. תמצא ידך = מה שתשיג.
15. וינוחו = פסקו מלדבר.
16. המתפרצים = והמתחזקים נגד אדונים.
17. אדניו = נבל הכרמלי.
18. ואת טבתתי = בהמה שחוטטה.
19. אי מזה = מנין.
20. ויהפכו = שבו.
21. ישובו על הפלים = לשמור על אהליהם וכליהם. (רש"י)
22. ויעט בהם = הבריחם מפניו בצעקות.
23. ולא תקלמנו = לא בישו אותנו.
24. ולא פקדנו מאומה = לא חסרנו דבר.
25. חומה = הגנו עלינו כחומה.
26. כי כלתה הרעה = דוד החליט לעשות רע לנבל.
27. בן בליעל מדבר אליו = אי אפשר לדבר אליו כי איש רע הוא.
28. עשויות (עשוות) = מתוקנות לאכילה.
29. בסתר הקר = בעמק. (מצו"ד)
30. אך לשקר = לחינם.
31. ותפל לאפי דוד = לפני דוד.
32. ונבלה עמו = מעשה רשעה.
33. אשר מנעכה = אשר שלחני למנוע אותך.
34. מבוא בדמים = מלהרוג.
35. והושע ידך לך = אם לא תהרוג תנצל מעבירה.
36. אשר הביא שפחתך = אשר הביא הנער שלי.
37. ונתנה לנערים = ותתן לנעריך.
38. המתהלכים ברגלי אדני = עם דוד.

חדשולמודים\נביא\שמואל א\כך שמואל א\שלמי שלמה.doc
תלמוד תורה מורשה

שם: _____ משפחה: _____ כתה: _____

39. שא נא = סלח.

שמואל א' - פרק כ"ה - המשך באורי מילים

40. בית נֶאֱמָן = בית מלוכה חזק.
41. צְרוּרָה = קשורה.
42. בְּצָרוֹר הַחַיִּים = הרוחניים אחר המוות.
43. יִקְלַעְנָה = נפשם תזוז כמו אבן הזזה במקלע. (לא תהיה לאויביו מנוחה בעוה"ב)
44. לְנָגִיד = למלך.
45. וְלֹא תִהְיֶה זֹאת = הריגת נבל.
46. לְפִיָּקָה וְלִמְכָשׁוֹל = לא יחשב לך כישלון במלכותך.
47. יָב לְאֲדָנִי = לעצמך מעשה זה לא יגרום נקיפת מצפון.
48. וְלֹהוֹשִׁיעַ אֲדָנִי לוֹ = שתנקום נקמתך.
49. וְהָטִיב ה' = כשתמלך.
50. וּבְרוּךְ טַעֲמֶךָ = עצתך מבורכת.
51. אֲשֶׁר פָּלַתְנִי = מנעת ממני מלהרוג.
52. וְהוֹשַׁע יָדִי לִי = עזרת לי בעצתך שלא לנקום בנבל (רש"י).
53. אֲתָךְ = לביתך וכל אושר לך.
54. וְתִבְאֵת (ותבאתי) = באת.
55. וַיִּקַּח דָּוִד מִנְדָּה = דרך כבוד. (מלבי"ם)
56. וְאֶשָׂא פְּנֵיךְ = א. סלחתי לך. ב. מלאתי בקשתך (מצו"ד).
57. וַיָּמַת לְבֹו בְּקָרְבּוֹ = קיבל התקפת לב כי: א. הצטער על שנתנה אביגיל את המנחה לדוד (רש"י).
ב. מפחד שדוד יבוא ויהרגהו (מצו"ד).
58. כַּעֲשָׂרֶת הַיָּמִים = ה' חיכה לו כל עשרת ימי תשובה. (רש"י)
59. חֲרָפְתִּי = שבייש אותי.
60. חֶשֶׁךְ = מָנַע.
61. הָשִׁיב ה' בְּרָאשׁוֹ = החזיר לו מידה כנגד מידה.
62. הַכְּרָמָלָה = שם נשארה בגלל מחלתו.
63. הִנֵּה אֲמַתְךָ לְשִׁפְחָה = מוכנה להיות אפילו שפחה הרוחצת רגלי דוד ועבדיו.
64. לְרַגְלָהּ = עמה.
65. וְשָׂאוֹל נָתַן אֶת מִיכָל ... לְפִלְטִי = א. שאול אנס את דוד לגרשה. (רד"ק)
ב. שאול נתנה לפלטי כדי שישמרנה. (אברבנאל)
ג. שאול טעה וחשב שקדושי מיכל לא היו כדון. (מלבי"ם)

שמואל א' - פרקים כ"ג - כ"ה
שאלות חזרה (עם ספר)

ענה על השאלות הבאות:

- (1) א. מי עודד את דוד בהיותו במדבר זיף? _____
ב. מה ביקש המעודד מדוד? _____
- (2) א. כיצד ניצל דוד משאול במדבר מעון? _____

- ב. כיצד נקרא מקום זה? _____
ג. מדוע? _____
- (3) א. כיצד התגלתה מידת החסידות הגדולה של דוד ב"עין – גדי"? _____

- ב. מדוע לא הרג דוד את שאול? _____

- (4) מה היתה תגובתו של שאול (לאחר שדוד חס עליו)? _____

- (5) א. איזו טובה עשה דוד לנבל? _____
ב. כיצד התיחס נבל לדוד ואנשיו? _____

- (6) א. מדוע רצה דוד להרוג את נבל? _____

- ב. מי גרם לדוד שלא להרוג את נבל? _____
ג. כיצד? _____

בהצלחה !!!

חדשולמודים\נביא\שמואל א\כך שמואל א\שלמי שלמה.doc
תלמוד תורה מורשה

שם: _____ משפחה: _____ כתה: _____

שמואל א' - פרק כ"ו**באורי מילים**

1. הזיפים = תושבי מדבר זיף.
2. בחורי ישראל = החיילים המובחרים.
3. אל נכון = א (בברור). (ב) שם מקום.
4. ונחיתו מעוכה = תקועה.
5. מראשתו = ליד ראשו.
6. סגר = הסגיר, נתן אותו בידך.
7. אכנו ... פעם אחת = מכה אחת.
8. ולא אשנה לו = לא אכה שנית (כי ימות).
9. אל תשחיתוהו = אל תמית אותו.
10. מי שלח ידו = מי העיז לגעת ולפגוע.
11. במשיח ה' = הכוונה לשאול שנמשח ע"י ה' למלך.
12. ונקח = ולא ייענש על כך? (יישאר נקי מעוון?)
13. יגפנו = יכנו.
14. או יומו יבוא = ימות בזמנו.
15. ונספה = ימות.
16. צפחת המים = צלוחית עם מים (יתכן ולשם נטילת ידיים בבוקר).
17. תרדמת ה' נפלה עליהם = שינה עמוקה.
18. ויעברו דוד העבר = דוד עבר אל העבר השני.
19. הלא איש אתה = אדם גיבור.
20. מי כמוך בישראל = מי דומה לך בגדולה.
21. אחד העם = מישוהו מהעם.
22. בני מות = חייבים דין מות.
23. הסיתך בי = פתה אותך לעשות רעה.
24. ירח מנחה = אקריב לה' מנחה שיריח אותה.
25. ארורים = מקללים.
26. מהסתפח = מהתחבר.
27. בנחלת ה' = ארץ ישראל.
28. לך עבד אלהים אחרים = "כל הדר בתו"ל כאלו עובד ע"ז". (חז"ל)
29. אל ופל דמי ארצה = אל תהרגני.
30. הקרא = עוף טורף.
31. הנה הסבלתי = עשיתי מעשה סכלות צ טיפשות.
32. ואשגה = עשיתי שגיאה.
33. את צדקתו ואת אמתו = הצדקה והזכות שעשה.
34. ולא אביתי = לא רציתי.
35. גדלה נפשך היום הזה בעיני = הנני מעריך אותך (=שאול) מאוד. (ולכן לא הרגתיך)
36. עשה תעשה = מלך תמלך. (ע"פ התרגום)
37. וגם יכל תוכל = תצליח.

פסוקים לשינון: ט, יב, י"ט –
מהמילים "כי גרשוני", "כ"א, כ"ה.

חדשולמודים\נביא\שמואל א\כך שמואל א\שלמי שלמה.doc
תלמוד תורה מורשה
שם: _____ משפחה: _____ כתה: _____

L:\data

ב"ה,

שמואל א' - פרק כ"ז**באורי מילים**

1. עֵתָה אֶסְפָּה יוֹם אֶחָד = מעכשיו אני יכול למות פתאם ע"י שאול.
2. כִּי הַמְּלִט אֶמְלִט = אין טוב אלא לברוח.
3. וְנוֹאֵשׁ = יתיאש שאול מלחפש אחרי.
4. בְּכָל גְּבוּל יִשְׂרָאֵל = בתחום שלטונו.
5. אֶל אֲכִישׁ = דוד לא פחד מאכיש כמו בפרק כ"א כי אז בא יחידי וחשד בו כמרגל וכעת בא עם 600 איש שלא נחשדו כמרגלים ויכלו לשמש כחיליו של אכיש בזמן קרב (מלבי"ם)
6. אִישׁ וּבֵיתוֹ = כל אדם ואשתו.
7. וְלֹא יִסְף (יוסף) = לא הוסיף עוד שאול לחפש אחריו.
8. יִתְּנוּ לִי מְקוֹם = לשבת.
9. בְּאַחַת עָרֵי הַשְּׂדֵה = עיר בלי חומה. (מלבי"ם)
10. בְּעִיר הַמְּמַלְכָה = עירו של המלך.
11. לָכֵן הִיָּתָה צָקְלָג לְמַלְכֵי יְהוּדָה ... = צקלג שִׁיבַת דְּנָקָא לְמַלְכִים מִשְׁבֵּט יְהוּדָה וְלֹא לְכָלָם! (מלבי"ם)
12. יָמִים וְאַרְבָּעָה חֳדָשִׁים = א. 4 חודשים ו 2 ימים (רש"י).
ב. 1 שנה ו 4 חודשים (מצר"ד).
13. וַיַּעַל דָּוִד = תמיד רגיל היה לפשוט ולהציק לעמים. (רש"י)
14. אֲשֶׁר מְעוֹלָם = מימות יהושע. (מלבי"ם)
15. וְהָפָה דָּוִד אֶת הָאָרֶץ = את יושבי הארץ והם משבעת העמים.
16. וְלָקַח = שלל.
17. אֵל פְּשֻׁטָּם = לאן.
18. לְהִבִּיא גַת = כשבויים.
19. מִן נִגְדוּ עֲלֵינוּ = יסתרו את דברינו ויגלו לאכיש את האות.
20. וְכַח מִשְׁפָּטוֹ = כך מנהגו.
21. וַיֵּאֱמַן אֲכִישׁ בְּדָוִד = נתן בו אמון.
22. הַבָּאֵשׁ הַבְּאִישׁ בְּעֵמוֹ - מאס בעם ישראל ולכן מכה בהם.

פסוקים לשינון: ו, ח, י"ב.

שמואל א' פרקים כ"ו - כ"ז

שאלות חזרה (עם ספר)

א. ענה על השאלות הבאות:

1. כיצד הוכיח דוד לשאול (פעם נוספת) שאין ברצונו לפגוע בו? _____

2. א. על מי הטיל דוד את האחריות על שמירת המלך?
ב. מדוע?

3. מדוע לפי דברי דוד, כאשר הוא בורח לאכיש, זה כאילו אומרים לו: "לך עבוד אלוהים אחרים?"

4. כיצד העיז דוד לברוח אל אכיש מלך גת הרי בפעם הקודמת בנס ניצל ממנו ומאחי גלית ע"י ה"שגעון"?

5. א) מה עשה דוד בזמן שגר בצקלג הנמצאת בארץ פלישתים? (פרט!)

ב) מה סיפר דוד לאכיש על מעשיו בצקלג?

ב. מי אמר למי?

_____ אל _____	1. "מי שלח ידו במשיח ד' ונקָה?"
_____ אל _____	2. "הלא איש אתה?"
_____ אל _____	3. "גם עשֶׂה תעשה וגם יכול תוכל?"
_____ אל _____	4. "למה ישב עבדך בעיר הממלכה?"
_____ אל _____	5. "אל פשטתם היום?"

ג. באר את המילים הבאות:

_____ = 4. מהסתפח =	1. חניתו מעוכה = _____
_____ = 5. איש וביתו =	2. או יומו יבוא = _____
_____ = 6. ימים וארבעה חדשים =	3. לא אביתי = _____

ד. השלם את הפסוקים:

1. "...כי גרשוני _____ ה' לאמר לך _____ אחרים".

2. "...ברוך אתה _____ גם עשה _____ וגם _____ תוכל".

בהצלחה!!!

שמואל א' - פרק כ"ח**ביאור מילים**

1. וְשְׁמוּאֵל מָת = הכוונה שמת מזמן (לא כעת!) (עיין ברש"י לסיבת החזרה).
2. בְּרָמָה וּבְעִירוֹ = ברמה שהיא עירו של שמואל.
3. הַסִּיר = המית.
4. הָאִבוֹת וְאֵת הַיְדְעָנִים = אנשים הדורשים אל המתים. (בעזרת כוחות טומאה).
5. בְּשׁוֹנִם = עיר בשבט יששכר.
6. גַּם בְּאוּרִים = באורים ותומים ה' לא ענה לו כי הרג את כוהניי נוב. (רש"י)
7. וְאֶדְרָשָׁה בָּהּ = אשאל את בעלת האוב על עניין המלחמה עם הפלשתים.
8. אִשֶׁת בְּעֵלְת אוֹב = זו צפנית אם אבנר. (פרדר"א לוג)
9. וְשָׂנֵי אֲנָשִׁים עָמוּ = הם אבנר ועמשא. (חז"ל)
10. מִתְנַקֵּשׁ בְּנִפְשֵׁי = גורם לי תקלה ועל ידי כך אמות.
11. אִם יִקְרַךְ עוֹן = אם תיענשי.
12. אֶל תִּרְאֵי = ממני שלא אענישך.
13. אֲלֻקִּים רְאִיתִי = אדם גדול.
14. עֵטָה = עטוף, מלובש.
15. לָמָּה הִרְגַּזְתָּנִי = הפסקת מנוחתי בעולמות העליונים.
16. וַיְהִי עֲרֹךְ = עוזר לשונא שלך.
17. וַיַּעַשׂ ה' לוֹ = א' לדוד ב' לשאול
18. כַּאֲשֶׁר לֹא שָׁמַעְתָּ = משום שלא שמעת לעשות ציווי ה'.
19. הַדְּבַר הַזֶּה עָשָׂה לְךָ = קריעת הממלכה.
20. עָמִי = בְּמַחֲצֵתִי = בגן עדן. (לפי רש"י)
21. וְאֲשִׁים נִפְשֵׁי בְכַפִּי = הסתכנתי.
22. כִּי תִלָּךְ = כדי שתלך עם כוחות.
23. וַיִּמָּאֵן = סרב.
24. וַיִּפְרְצוּ בוֹ = הפצירו בו.
25. וַיֵּשֶׁב אֶל הַמָּטָה = כך אכלו בזמנם.
26. עָגַל מֶרְבֶּקַּע = מפוטם.
27. בְּבֵית = בחצר.
28. וַתִּזְבְּחֵהוּ = שחטה.
29. וַתִּפְהוּ = את הבצק.

פסוקים לשינון: ו', י"ד, י"ז, י"ט.

חדשולמודים\נביא\שמואל א\כך שמואל אשלמי שלמה.doc
תלמוד תורה מורשה

שם: _____ משפחה: _____ כתה: _____

שמואל א' - פרק כ"ט**באורי מילים**

1. אַפְקָה = באופק = שם מקום.
2. בְּעֵין = ליד המעין.
3. מָה הֶעֱבְרִים? = מה היהודים האלו עושים בצבאך? (לשון זלזול)
4. זֶה יָמִים = בשדה פלשתים. (מצו"ד)
5. אוּ זֶה שָׁנִים = שישב בעיר השדה צקלג. (מצו"ד)
6. מְאוּמָה = שום וחסרון.
7. מִיּוֹם נָפְלוּ = מיום שהגיע אלי.
8. וַיִּקְצְפוּ = כעסו.
9. אֲשֶׁר הִפְקְדָתוֹ = היכן שהנחתו לשבת (=בצקלג)
10. לְשֹׁטָן = למכשול. (שיפריע לנו להלחם באחיו)
11. וּבְמָה יִתְרַצָּה = במה יתפיס.
12. בְּרֵאשֵׁי הָאֲנָשִׁים = בהמתתם של הפלשתים.
13. שׁוֹב וְלֶךְ בְּשָׁלוֹם = אתה לבד ללא אנשיך. (מלבי"ם)
14. וַיְמַה מְצִאתָ בְּעֵבְדְךָ = איזה דבר רע עשיתי שאתה מבישני ללכת לבד? (מלבי"ם)
15. וְאוֹר לְכֶם נִלְכּוּ = תלכו אתה לא ואנשיך כשיאיר אור הראשון בבקר.

פסוקים לשינון: ה, ט.

שם: _____ משפחה: _____ כתה: _____

שמואל א' - פרקים כ"ח כ"ט

שאלות חזרה (עם ספר)

א. ענה על השאלות הבאות:

1) א. במה ניסה שאול לשאול בה' בזמן שהפלישתים נאספו למלחמה נגדו?

(1) _____ (2) _____ (3) _____

ב. איזו אפשרות, ממה שכתבת בא', הסתיר שאול משמואל?

ג. מדוע? (עיין ברש"י)

ד. מדוע לא ענה ה' לשאול כלל?

2) א. איזו נבואה קשה אמר שמואל לשאול?

ב. מהי הבשורה הטובה שרמו שמואל לשאול?

3) כיצד התגלתה גדלותו של שאול לאחר ששמע את הנבואה הקשה?

4) מדוע התנגדו שרי הפלישתים שדוד יצטרף למלחמה עמם יחד עם אכיש נגד ישראל?

ב. מי אמר למי?

1) "למה אתה מתנקש בנפשי להמיתני?"

_____ אל _____

2) "ואקראה לך להודיעני מה אעשה"

_____ אל נשמת _____

3) "ויהי בך כח כי תלך בדרך"

_____ אל _____

4) "כי טוב אתה בעיני כמלאך אלוקים"

_____ אל _____

בהצלחה!!!

שמואל א' - פרק ל'באורי מילים

1. אֶל נָגַב = כולל נגב הכרתי ונגב צקלג (מלבי"ם)
2. וַיִּנְהַגוּ = לקחו אותם בשבי.
3. וַתֵּצֵר = מלבד הצרה שנשבו נשות דוד נוספה עוד צרה שרצו אנשיו להרגו.
4. לְסַקְלוֹ = להרגו בסקילה באבנים.
5. כִּי מָרָה נֶפֶשׁ כָּל הָעָם = נפשם כאבה שדוד לא השאיר שומרים ולכן נשבו קרוביהם.
6. וַיִּתְחַזַּק דָּוִד בַּה' = דוד האמין ובטח בה'.
7. וַיִּשְׁאַל דָּוִד בַּה' = דוד שאל 2 שאלות בגלל השעה הדוחקת ונענה על שתיהן (רד"ק)
8. וְהַנּוֹתְרִים עָמְדוּ = א. ה – 200 שפגרו ולא עברו את הנחל. (מצו"ד).
ב. היתר מ – 600 נותרו, אלו שהצטרפו לדוד מבנימין ומנשה ומהם לא שבו העמלקים (מלבי"ם)
9. אֲשֶׁר פָּגְרוּ מֵעֵבֶר = א. נשארו שם בגלל חולשתם (רד"ק ומצודות)
ב. נמנעו (רש"י).
- ג. דוד ציוה אותם לשמור על הכלים (מלבי"ם).
10. פָּלַח דְּבַלָּה = חתיכת תאנה מיובשת.
11. וַיִּשְׁנֵי צְמֻקִים = שתי **חבילות** או אשכולות.
12. וַתֵּשֶׁב רוּחוֹ אֵלָיו = התחזק לאחר שאכל ושתה.
13. לְמִי אֶתָּה = שיידך.
14. וַאֲי מָזָה אֶתָּה = מאיזה **מקום**.
15. חֲלִיתִי הַיּוֹם שְׁלֹשָׁה = היום הוא יום השלישי למחלתי.
16. וְאִם תִּסְגְּרֵנִי בְּיַד אֲדֹנָי = אולי חשש לחלופי שבויים.
17. נְטָשִׁים = מפוזרים.
18. מִהֲנִשְׁפֹּף = סוף הלילה (הרוח אז נושבת).
19. וְעַד הָעֶרֶב לְמַחֲרָתָם = א. עד למחרת היום (רש"י).
ב. עד הערב למחרת (מצו"ד).
20. וְלֹא נִעְדַר לָהֶם = לא נחסר.
21. הַכֹּל הַשֵּׁיב דָּוִד = ה**רוב** (כי בפס' טז נאמר שהשתמשו העמלקים בחלק מהשלל).
22. וַיִּשְׁיִבֵם בְּנַחַל הַבְּשׂוֹר = נשארו לשבת שם.
23. וַיִּצְאוּ לְקִרְאֵת דָּוִד = לברכם.
24. וַיִּגֹּשׁ ... אֶת הָעָם = אל העם.
25. לֹא הִלְכוּ עִמִּי = עמנו.
26. וַיִּנְהַגוּ וַיִּלְכוּ = ייקחו נשותיהם ובניהם ויסתלקו ללא קבלת שלל כי לא נלחמו.
27. וּמִי יִשְׁמַע לָכֶם לְדַבֵּר הָזֶה = אף אדם לא ישמע לדעתכם.
28. כִּי כִחַלְק הַיָּרֵד (הורד) בַּמְּלָחְמָה = כפי שמתחלקים הלוחמים בשדה הקרב.
29. וּכְחַלְק הַיֵּשֵׁב עַל הַפְּלִים = כך יתחלקו עמם גם השומרים על הציוד והמחנה.
30. מֵהַיּוֹם הַהוּא נִמְעָלָה = מאז והלאה.
31. וַיִּשְׁמָהּ לַחֵק וּלְמִשְׁפָּט לְיִשְׂרָאֵל = קבע את עניין החלוקה השווה, כמו כל חוק בישראל.

פסוקים לשינון: ו, כד, כו.

32. לְאִשֶּׁר בְּבֵית אֵל = יתכן וזו בתואל מערי שמעון – (על פי דבה"י א' פרק ד' פס' ל)

שמואל א' - פרק ל"א**באורי מילים**

1. וַיִּפְּלוּ חֲלָלִים = נהרגו.
2. וַיִּדְבְּקוּ = השיגו.
3. וַתִּכְבַּד הַמֶּלֶכְמָה = המלחמה הייתה קשה.
4. הַמּוֹרִים = היורים.
5. וַיִּחַל = פחד.
6. שָׁלַף חֲרָבָן = מנרתיקה.
7. הָעֵרְלִים = הפלשתים.
8. וְלֹא אָבָה = סרב.
9. כִּי יָרָא מְאֹד = לפגוע במשיח ה'.
10. גַּם כָּל אֲנָשָׁיו = אנשי המשמר של שאול.
11. אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הָעֵמֶק = עמק יזרעאל או עמק בית שאן.
12. בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן = המערבי.
13. וַיְהִי מִמְּחֶרֶת = יום המלחמה.
14. לְפֶשֶׁט אֶת הַחֲלָלִים = להוריד את בגדי המלחמה וכליהם, כדי לקחתם כשלל.
15. נִפְלִים = מתים.
16. וַיִּפְּשִׁטוּ אֶת כְּלָיו = בגדי המלחמה וכליו של שאול.
17. לְבָשָׂר = על הניצחון.
18. בַּיַּת עֲצֻבֵיהֶם = בתי עבודה זרה.
19. גִּוְיָתוֹ = גופתו.
20. וַיִּשְׁמְעוּ אֱלֹוִי = שמו על לבם.
21. וַיִּשְׁרְפוּ = א. רק את הבשר שלא יבואו תולעים (רד"ק).
ב. רק כלי תשמישו (מצו"ד).
ג. חנטו אותו בבשמים חריפים השורפים הבשר. (מלבי"ם).

פסוקים לשינון: ב, ד, י"ב.

שם: _____ משפחה: _____ כתה: _____

שמואל א' - פרקים ל - ל"א**שאלות חזרה (עם ספר)****א. ענה על השאלות הבאות:**

- 1) א. כיצד הגיבו אנשי דוד כשנודע להם שבני ביתם נשבו על ידי העמלקים בצקלג?

- ב. כיצד הגיבו דוד על כך?

2) כיצד מתגלים בהתנהגותו של דוד המידות הבאות (בפרק ל')?

- א. בטחון בה' - _____
- ב. רחמים - _____
- ג. שופט צדק - _____
- ד. מחזיק טובה - _____

- 3) א. ממי ביקש שאול שימית אותו?

- ב. מדוע?

- ג. האם הסכים לעשות כן?

- ד. מדוע?

- 4) א. מי היו האנשים שדאגו לשמור על כבודו של שאול והורידוהו מחומת בית שן?

- ב. מדוע דוקא הם דאגו לכך? (עיין בפרק י"א)

ב. מי אמר למי?

- 1) "ויעזבני אדני כי חליתי היום שלושה" _____ אל _____
- 2) "התורדני אל הגדוד הזה?" _____ אל _____
- 3) "וישאל להם לשלום" _____ אל _____
- 4) "הנה לכם ברכה משלל אויבי ה'" _____ אל _____
- 5) "שלוף חרבך וְדַקְרָנִי" _____ אל _____

סיכום ספר שמואל א'
שאלות חזרה (עם ספר)

חלק א: מי אני או מה אני?

- 1) לאבי קראו 'רָחֵם, גרתי בהר אפרים, הייתי לך לפעמים ברחובה של עיר, כל פעם כשהייתי עולה לרגל למשכן ה' הייתי הולך בדרך שונה, נולדו לי 2 נכדים שלא הלכו בדרכו של בני הצדיק.
מי אני? _____
- 2) טעיתי בקריאת דברי ה' באורים ותומים, כיון שה' לקח ממני את רוח הקודש. ביום אחד קרא לי אסון ולעוד כמה מבני משפחתי. מי אני? _____
- 3) סבי היה כהן גדול, אבי גרם שישראל לא יעלו לרגל כיון שלקח בשר מקרבנותיהם לפני שהקטירו את החלב. את אמי ציער מאד מאד דבר שְׁבִיית ארון ה' ע"י הפלשתים. מי אני? _____
מי היה דודי שלא הלך בדרכי סבי? _____
- 4) הייתי כל כך ענו וצנוע ובאתי לעזרת אנשי יבש גלעד, הלכתי להלחם בפלשתים אף על פי שידעתי שאמות במלחמה זו. מי אני? _____ בן _____ משבט _____.
- 5) ברחתי מקעילה בדבר ה', אהבתי את שונאי ויותר את בנו, אנשי כמעט ורצו לסקלני כשגילו שנשותיהם נשבו בידי העמלקים. מי אני? _____ בן _____ משבט _____.
- 6) את חרבי שמו באהל נוב, אחי גילה אצל זה שהרגני, כשהרגני בצורה כל כך מוצלחת נעשה נס ונפלתי קדימה. מי אני? _____ מהעם ה _____.
- 7) אנו שמענו כיצד הפרות שרות, לוקחות את ארון ה' ישר לכיוון בית שמש. מי אנו? _____
- 8) אנו ראינו את ארון ה', לא התקדשנו, לא הפסקנו מעבודתינו ושמחנו לראותו ולהציץ לתוכו.
מי אנחנו? _____ כמה היינו במותנו? _____
- 9) גרתי בגבעה, קדשו אותי לשמור על ארון ה' 20 שנה. מי אני? _____
- 10) אמרתי הלכה בפני רבי וכמעט המיתני, היה לי בית בכל עיר כדי לא להנות מרכושם של ישראל.
מי אני? _____ נפטרתי בגיל? _____
- 11) היה בידי רבע שקל כסף אותו רציתי לתת לרואה ובכך גרמתי שאדוני יפגש עם נביא ה' וידע שנבחר לתפקיד חשוב מאד. מי אני? _____
- 12) שכנעתי את שאול שכנף מעילו נתפס בסירה קוצנית ולכן נקרע. פעם בלילה תרדמת אלקים נפלה עלי וכמעט התעוררתי בגלל שה' שלח צרעה לעקוץ את רגלי ואז אויבי הצליח לברוח.
מי אני? _____ מי היה אבי? _____
- 13) אני איש מלחמה, גרתי ליד קברה של רחל אמנו, הייתי נושא כלים ענו מאד מאד, עיני יפות, אריות ודובים לא הפחידוני, אינני מפקיר את צאן אבי. מי אני? _____ בן _____
- 14) נתתי לו את מעילי, בגללו כמעט ואבי הרגני, באתי לבקרו ביער חרת כי אהבתיו אהבת אמת, ידעתי שהוא יחליף את אבי. מי אני? _____
- 15) פעם בלילה דוד לקח אותי אך אח"כ הוחזרתי לבעלי, אשר כמה פעמים תקעני בקיר, כמוני לא היו בישראל רק אצל בן אדוני. מה אני? _____

חדשולמודים\נביא\שמואל א\כך שמואל א\שלמי שלמה.doc
תלמוד תורה מורשה

L:\data\

ב"ה,

שם: _____ משפחה: _____ כתה: _____

שם: _____ משפחה: _____ כתה: _____

סיכום ספר שמואל א'

המשך שאלות חזרה (עם ספר)

חלק ב: ענה על השאלות הבאות:

(1) כתוב, כיצד הרג דוד את גלית? _____

(2) מתי והיכן יכל דוד להרוג את שאול המלך, אך סרב בגלל שנמשח על ידי ה' (פרט!)

(א) _____

(ב) _____

(3) חז"ל אומרים: "מי שמספר לשון הרע, מי שמקבל (שומע) לשון הרע ומי שמספרים עליו לשון הרע – ימות שלא

כדרך הטבע". הוכח את דבריהם מספר שמואל א'! (רמז: נוב)

(4) כתוב את כל המקומות בהם הסתתר דוד מפני שאול המלך! (אם תוכל כתוב לפי הסדר)

(5) באר המילים הבאות:

א. נויות ברמה - _____

ב. מה עשית - _____

ג. אביר הרועים - _____

בהצלחה!!!

חזק חזק ונתחזק !!!

שם: _____ משפחה: _____ כתה: _____

יהי רצון וכמו שעזרנו ה' לסיים ספר שמואל א', כן יעזרנו להתחיל ולסיים ספרים נוספים!